

РЕШЕНИЕ

№ 250

гр. Русе, 30.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – РУСЕ в публично заседание на първи юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Антоанета Атанасова

при участието на секретаря Светла Пеева
като разгледа докладваното от Антоанета Атанасова Гражданско дело № 20224500100628 по описа за 2022 година

Образувано е по искова молба от Ц. Д. С., поч. на 22.06.2022 г., след завеждане на исковата молба, заместена от правоприменика си С. Б. С., конституирана на основание чл. 227 ГПК и въз основа на представено по делото нотариално завещание от 14.02.2022 г.

С исковата молба ищцата заявява, че на 30.12.2015 г. прехвърлила на ответницата М. Д. притежаваните от нея 16/18 ид. части от недв. имот в гр. Русе - апартамент № *** по ул. „Б. с площ от 51,83 кв. м. и прилежащата към него изба № 30 срещу издръжката и гледането, които М. Д. лично е давала и полагала за нея и покойния ѝ съпруг А.П.С., поч. на 01.09.2014 г. до момента на подписване на договора в продължение на повече от пет години, както и срещу задължението ѝ да дава и полага грижи за нея докато е жива, като ѝ осигури спокоен и нормален живот, такъв какъвто била водила до момента, до края на живота ѝ, да ѝ оказва помощ при болест и немощ и да я погребее според обичаите, като прехвърлитЕ.та си запазила правото на ползване върху прехвърлените ид. части от имота пожизнено.

Излага подробно как са се развили отношенията между нея и ответницата преди и след подписване на договора за издръжка и гледане. Заявява, че записаното в договора, че М. Д. лично е давала издръжка и полагала грижи за нея и покойния ѝ съпруг, поч. на 01.09.2014 г. повече от пет години преди подписването му не отговаряло на истината. Твърди, че двамата със съпруга ѝ сами са задоволявали потребностите си, сами поемали разходите си за живот, до смъртта му сами се грижили един за друг. В годините преди сключване на процесния договор и двамата живеели в с. Т. и ответницата ги посещавала там епизодично. Последните години, когато се установили

в Русе също не участвала в обгрижването и издръжката им. Поради това оспорва съдържанието на нот. акт в частта, включваща удостовереното изявление, направено от нея, че процесният имот се прехвърлял и срещу издръжка и гледане за минало време, относно верността на това изявление.

Заявява още, че след прехвърлянето на процесния имот отношенията между двете започнали да се влошават, като ескалирали от 2020 г. насам. Изнася данни, че когато била посещавана в дома си от отв. Д., последната вдигала скандали, обиждала, злепоставяла я пред част от роднините им, а дори и когато били в добри отношения не идвала да полага грижи, а на гости. Твърди, че ответницата никога не била живяла в дома ѝ и не полагала постоянни грижи, дори не я посещавала редовно. Системните грижи за нея се осъществявали от други лица, в т. ч. от внучка ѝ С., но не по поръка на ответницата, от болногледачи, ползвала услугите и на социалния патронаж. Имала здравословни проблеми, но до преди 2-3 години, доколкото можела сама си готвела, чиС. и перяла, а когато повече нямала сили се записала на социален патронаж, откъдето да ѝ носят храна за седмицата, съобразена с диетата ѝ за диабетици. За всичко необходимо, свързано с бита, лекарства, сметки, разходи по етажната собственост плащала сама, със свои средства. Случаите, в които ответницата ѝ оказвала помощ били спорадични и изолирани. Изразявали се в това да ѝ донесе храна, да ѝ напазарува от време на време. За последното обаче често молела и съседите. Твърди още, че през 2016 г. ответницата ѝ помогнала за снабдяване с инвалиден стол и с това се изчерпала грижата ѝ. За последните 5 години преди 2021 г. само два пъти дошла да изчисти основно апартамента, но не го направила. С това по своя воля и инициатива се занимавала внучка ѝ С.. До 2020 г., преди да се скарат с отв. Д., празнували заедно празници. Твърди още, че ответницата не се е ангажирала финансово за задоволяване на жизнените ѝ потребности. Реално всички нейни задължения по договора се изпълнявали от болногледач и медицинска сестра, чиито социални услуги ползвала. Единствено С. никога не е оставяла без надзор и грижи, тя ходела до личната лекарка за рецепти, тя ѝ купувала лекарствата, тя ѝ пазарувала, като за всичко сама си плащала.

Ищцата заявява още, че на 27.06.2021 г. след посещение на ответницата в дома ѝ с нейни близки, между тях възникнал скандал, след който до края на м. август, 2021 г. М. не я била търсила. Изнася данни, че здравословното ѝ състояние се влошавало, като в един момент станало невъзможно да се грижи сама за себе си. Наложило се да потърси жена, която да я гледа, като докато внучка ѝ намери такава, тя полагала всички непосредствени грижи за нея. Наели първоначално една жена – М. за 20 лв. на ден, на която плащала С.. Тя обаче не понесла натоварването и се отказала. Тогава успели да наемат съседка - Й., която живеела под нея и поела от 09.08.2021 г. обгрижването ѝ отново срещу заплащане по 20 лв. на ден. Твърди още, че от сина си М. У., че я гледа Д. и на два пъти ѝ платила, съответно 300 и 400 лв. От тези пари ищцата твърди, че не

се нуждаела, защото можела да си поеме разноските, а и те покривали разходите само за 1 месец. С едната сума пари, чрез Д., която я гледала, ответницата ѝ изпратила и писмо, което силно я разтърсило. Преднамерени били натякванията на ответницата за вещите, които ѝ била осигурила. Твърди, че против волята ѝ изхвърлила нейния диван и донесла своя вече непотребен, който бил непрактичен и неудобен. Хладилникът бил втора употреба, вече на 20 г., телевизорът на сина ѝ. Признава, че ѝ била купила климатик. Килимът бил от бившия съпруг на С., а „новата“ батерия сменила, защото била негодна.

Ищцата твърди, че ответницата е в трайно неизпълнение на договорните си задължения и отношенията им са силно влошени. От м. октомври, 2021 г. окончателно се залежала и не можела да става изобщо. През м. декември, 2021 г. починал единственият ѝ син, което много я разстроило. Била отчаяна, хранела се в леглото, била изцяло на памперси. Започнали и силни болки в краката. Оказало се, че развива подагра. С помощта на внучка ѝ били направени изследвания и била прегледана в дома си от специалисти. Внучка ѝ започнала да се интересува активно за причината за ужасните болки в краката ѝ, като потърсила консултация с личния ѝ лекар, ендокринолог, невролог, нефролог, ревматолог. Въпреки изписаните лекарства, болките не стихвали. Ъ. се отказала от грижите за нея, тъй като много я затруднявали и станали непосилни. Изпаднала в безизходица. Търсели кой да я замести, и внучка ѝ С., и Д.. Оцеляването ѝ било на живот и смърт. Тогава поискала да постъпи в старчески дом. Това според нея било единственото решение. Помолила внучка ѝ да уреди нещата по най-бързия начин. Чрез свои познати тя успяла да я настани в дома в парка, където желала да постъпи. Двете с Ъ. ѝ купили всичко необходимо, което от дома изисквали по списък. Занесли и проби за изследвания. Внучка ѝ и приятелят ѝ с бус, с инвалидния стол я завели до болницата за други изследвания. Цялата документация по постъпването в дома ѝ оправила С.. Тя довела и психиатър у тях, който да я прегледа. Той се уверил, че е психично здрава, което опровергавало твърденията на М., че е лоша и луда. Не искала ответницата да разбира, че ще постъпва в дом, за да не осуети това нейно решение. Изпитвала страх от нея, като смятала, че може нещо да ѝ навреди. На 16 февруари, 2022 г. я приели в дома, където получавала постоянни медицински грижи и наблюдение. Внучка ѝ С. носела всичко необходимо, плащала и месечната такса. Ежедневно я посещавала и я чувала по телефона. След като ответницата У., че е настанена в дом, дошла да се опита да я прибере у дома, за да я гледа. Искала и да заплаща месечната ѝ такса. Директорката ѝ обяснила, че тези такси се поемат от С., както и че тя носи всичко необходимо. Ищцата изразила желание това да остане така.

Твърди още, че независимо от запазеното си право на ползване, на **.03.2022 г. ответницата си позволила да смени патрона на входната врата на жилището, като така внучка ѝ не можела да влезе и да вземе необходимите ѝ вещи. По нейно настояване С. ѝ написала писмо, което после изпратила чрез телепоща.

Заявява, че е налице пълно неизпълнение на процесния алеаторен договор, което пораждало у нея правен интерес да поиска развалянето му. От сключването му ответницата не изпълнявала задълженията си, произтичащи от него в уговорения обем. Не е гледала и издържала и покойния ѝ съпруг преди смъртта му.

По реда и в срока по чл. **1 ГПК е постъпил писмен отговор от ответницата М. С. Д., в който взема становище за неоснователност на иска. Оспорва твърденията в исковата молба, че не се е грижила за леля си и свако си, че била груба, че ги тормозела, както и че не е изпълнявала договора в пълен обем. Твърди, че винаги тя се е грижила за тях, още откакто дошла да живее в гр. Русе през 1982 г., и когато са живели в с. Т., и когато се преместили в Русе. Изнася данни за оказвани от нея грижи и на ищцата, и на покойния ѝ съпруг, свързани със здравословното им състояние, със заплащане на разходи и организацията по погребението на свако ѝ, на помени, за почистване на апартамента, освежаването му, пране на спално бельо и по-грубите дрехи. Твърди, че и след сключване на процесния договор го изпълнявала в пълен обем. Пазарувала всичко, което леля ѝ поискала, храна, лекарства, плащала сметки, чиС.. От 05.01.2016 г. до 03.07.2018 г. си водила дневник, в който записвала някои неща относно изпълнението на задълженията ѝ по договора. През студените месеци отивала в петък при леля си и се прибирала в неделя в дома си. През лятото я посещавала през седмицата, а събота и неделя ходела на Т., за да се грижи там за двора. Приготвяла зимнина, в т. ч. и за ищцата. Почиствала основно апартамента на леля си, като я вземала при себе си за няколко дни. Изпирала и измивала всичко вътре, а килимите и пътеките синът ѝ носел на автомивка. Купувала и вещи за дома ѝ - микровълнова фурна, два стенни часовника, хладилник с фризер, единичен котлон, кухненски шкаф, телевизор, тапициран ъгъл /втора употреба/, климатик, прахосмукачка.

По желание на ищцата през есента на 2017 г. я записала на социален патронаж с пакет за диабетици. Две години празнували заедно с нея Коледа и Нова година, а от 2016 до 2020 всяка година и рождения ѝ дни на 16.02, като през 2020 г. тя организирила 90 годишния юбилей на ищцата, като поела и разходите по него. Няколко години ищцата празнувала и имения си ден, като канела свои съседки, а ответницата пазарувала, готвела и след това почиствала.

Относно твърдението на ищцата, че не живяла с нея взема становище, че многократно искала да се премести, но тя отказвала. Заема позиция, че никога не е искала ищцата да ѝ дава пари, нито е искала да има достъп до картата ѝ. Всичко, което плащала било с нейни лични средства. По желание на ищцата подала документи по програмата „Патронажна грижа“, тъй като искала да има човек край нея, с когото да си говори. Две поредни служителки се изредили при нея, но и двете напуснали, тъй като били обиждани от леля ѝ. Идвала и една мед. сестра, която да ѝ мери кръвното. Синът

й също намерил една жена, която да стои край леля й, но и тя се отказала. Наела и една съседка Анжела, на която ответницата плащала по 10 лв. на ден. Леля й и нея изгонила. Петата жена била М. Г., която искала по 20 лв. и ответницата се съгласила да ги плаща. Давала парите на сина си, той ги давал на С., тъй като тя плащала, но С. не издавала разписки. Шестата жена била съседката от 6-тия етаж- Й. П., на която платила общо 700 лв. Признава, че вторият път, когато отишла да занесе парите, предала и писмо до леля си. Това се наложило, тъй като до момента все устно заявявала волята си да иде да живее при ищцата и тя отказвала. Затова написала писмото. Отговорът на ищцата, че не желае да живее при нея и да я гледа, й бил предаден от сина й.

Оспорва и твърденията в исковата молба, че още от сключването на договора се държала грубо с ищцата. Заявява, че причина за влошените им взаимоотношения била намесата на дъщеря й С., с която от 2020 г. не говорили и която настройвала леля й срещу нея. Потвърждава, че през м. юни, 2021 г. е била в дома й с нейни близки, но оспорва заявеното, че не била влязла вътре. Изнася данни, че ищцата ги изгонила, като ответницата оставила при нея храната, която й носела. Последно била ходила в апартамента със сина си на 21.08.2021 г., когато взела килима и пътеките за пране.

Независимо, че леля й не я допускала до апартамента, не е оставала без храна и грижи. Ответницата давала пари на сина си и той й пазарувал. Носел прахосмукачката от тях, за да изчисти. Ходел в неделя да помага на Д., за да я слага на инвалидния стол за баня. Носел прането на леля й в дома им, тя го перяла и той го връщал. В един момент обаче леля й спряла да си дава прането.

Твърди, че и тя, и синът й купували на леля й всичко, което искала. За постъпването на ищцата в старческия дом У. на 12 март. Заявява, че когато ищцата е постъпила в дома на 16.02 била на санаториум, а докато отсъствала синът й бил болен от Ковид и не можел да ходи при леля й. Когато минала карантината му, С. му казала да не ходи при ищцата, а на практика тя през това време действала, за да я настани в дома. На ** март сменила патрона на входната врата на апартамента, тъй като много хора имали ключове за него. Апартаментът бил на последен етаж и се притеснявала да не стане авария, а нито тока, нито водата били спрени. На 15 март се срещнала с директорката на дома и от този момент започнала атаката срещу нея от страна на ищцата и С.. Ключ за апартамента дала на сина си, който уведомил ищцата, че ако има нужда от нещо той може да й го занесе. Заплатила на домоуправителя вх. такса за 10 месеца – 50 лв., но след няколко дни той й се обадил и я уведомил, че леля й дала пълномощно на С. тя да плаща сметките за входа. Искал да й върне парите. Заплатила и месечната такса 230 лв. за старческия дом за м. март и 60 лв. за памперси. Два пъти ходила в дома и пращала по охраната плодове и сладки. Всяка седмица и по празниците синът й посещавал леля й, носел сокове, плодове, купена храна, а на Великден и агнешко, което дъщеря й, която била там отказала. До м. април, 2022 г.

плащала сметките на ищцата- ток, вода, парно, телефони. До м. септември, 2020 г. купувала и лекарствата ѝ, но след това не могла, тъй като дъщеря ѝ взела рецептурната книжка от кантората, която през м. ноември, 2020 напуснала. Имало случаи, когато не можела да плати сметките и давала картончетата и пари на С. и тя плащала, поради което някои касови бонове били представени с исковата молба.

Заявява, че от сключване на договора до настоящия момент е плащала всички консумативи, телефон към Виваком до м. май, 2018 г., до настоящия момент моб. и домашния ѝ телефон, договорите за които били на нейно име. От м. декември, 2017 г. до 31.03.2022 г. плащала и кабелната телевизия към Нетуоркс. На 17.05.2022 леля ѝ била приета в отделението по кардиология. Постоянно се интересувала от здравословното ѝ състояние по телефона. На 26.05.2022 ѝ се обадили от отделението, че на ищцата са прелели една банка кръв, която трябва да се възстанови. На 31.05.2022 намерила кръводарител и я възстановила. Претендира отхвърляне на иска като неоснователен и недоказан.

В срока за отговор на исковата молба е постъпил и насрещен иск от ответницата против ищцата, заявен в условията на евентуалност с правно основание чл. 88, вр. чл. 55, ал.1, пр.3 ЗЗД. С него твърди, че от прехвърляне на собствеността върху апартамента до настоящия момент, дори след постъпването на ищцата в Дом за стари хора, е изпълнявала дори в повече поетите с договора задължения, като е осигурявала на ищцата необходимите средства за издръжка и нормален живот и е полагала грижи за нея.

Издръжката се изразявала в заплащане на битови разходи: ел. енергия, вода, парно, телефон - мобилен и стационарен, такса за телевизия Нетуоркс, снабдяване с необходимите лекарства и санитарни пособия, покупка на дрехи и обувки, на спално бельо и матрак, покупка и приготвяне на храна по неин избор, закупуване на перилни и почистващи препарати, ежегодно организиране и заплащане на тържествата за рождените ѝ дни, вкл. за 90-годишния юбилей през 2020 г. в ресторант „Останкино“, транспортни разходи за придвижването ѝ до болница, до вкъщи и обратно и други.

Грижите, полагани по отношение на нея се изразявали в приготвяне на храна, по неин избор, ежеседмично почистване на апартамента, вкл. санитарните помещения, къпане, пране и гладене на дрехи и спално бельо, ежегодно пране на килим и трите пътеки в апартамента и др., водене в лаборатории за изследване и прегледи в лекарски кабинети и/или водене на лекари вкъщи, разхождане при нейно желание с инвалидна количка, след като започнала да се затруднява да се движи самостоятелно и други необходими действия.

Към датата на сдЕ.та, здравословното състояние на ищцата не било добро – диабет тип 2 и придружаващи заболявания, а с времето се влошила, което увеличило нуждата от средства и необходимостта от грижи.

Заявява още, че през есента на 2020 г. отношенията ѝ с ответницата се променили като резултат от влошаване на отношенията с дъщеря ѝ С.. Независимо от това продължила да изпълнява задълженията си по договора до лятото на 2021 г., когато ответницата в присъствието на нейни роднини я изгонила. След този момент намалила посещенията си в апартамента ѝ, за да не я дразни, но синът ѝ К. я посещавал редовно, носел храна, приготвена от нея, носел прането ѝ и го връщал, почиствал апартамента и се грижел за хигиената ѝ, а тя заплащала ежемесечните разходи. След постъпването на ответницата в Дома за стари хора, за което научила впоследствие от трети лица, заплатила една месечна такса и дала 60 лв. за памперси, след което я уведомили да не ходи да плаща, защото в писмена форма ответницата отказала да ѝ покрива разноските. Синът ѝ я посещавал редовно, вместо нея, като носел храна, плодове, сокове и др.

През м. 05,2022 г. У., че поради влошено здравословно състояние ответницата е приета по спешност в У.. Поради ограничения достъп на външни лица, не можела да я посещава, но ежедневно се информирала за състоянието ѝ в отделението по телефона. Възстановила 1 банка кръв, намирайки срещу заплащане кръводарител. Поради това претендира в случай, че бъде уважен главният иск, съдът да постанови решение, с което да осъди Ц. Д. С. да ѝ заплати 11 234 лв., представляващи остойностените грижи и издръжка, които е осигурявала за периода от 01.01.2016 г., ведно със законната лихва, считано от предявяване на иска до окончателното заплащане, които след допуснато изменение на претенциите по пера включват: 2499 лв. за заплатена топлоенергия, **40 лв. за платена ел. енергия, 1637 лв. за платени стационарен и мобилен телефон, 2407 лв. за платени хранителни продукти и напитки, 700 лв. за полагани грижи лично и чрез трети лица, 311 лв. за платена питейна вода, 515 лв. за платена кабелна телевизия, 1825 лв. за платени лекарства и медицински консумативи.

По реда и в срока по чл. **1 ГПК е постъпил отговор на предявения насрещен иск от С. Б. С., като правоприменик на Ц. Д. С., с който взема становище за неговата допустимост, но неоснователност. Оспорва твърденията, че ищцата М. Д. е полагала грижи „дори и в повече“ за прехвърлителта Ц. С.- нейна баба, че ѝ е давала издръжка в заявените обем и параметри. Твърди, че ищцата по насрещния иск не е изпълнявала задълженията си, съгласно сключения между нея и баба ѝ договор, като не е предоставяла дължимите ежедневни, непрекъснати, постоянни и адекватни грижи в обем, съобразно здравословното състояние на баба ѝ, нито е давала парична издръжка, нито е поискала трансформиране на задължението си за грижа в такова за издръжка.

Възразява срещу доказателствената стойност на представените касови бонове за хранителни и битови стоки. Заявява че те не съдържали данни за потребител. Част от тях имали ръкописни добавки с уточнения за вида на стоките и за кого са предназначени. Не е ясно, според ответницата, в кой период са правени добавките и защо. От някои от касовите бонове не се установявал вида на стоките, други пък били

за закупени цигари, а баба й била непушач. Последната касова бележка била от 31.07.2021 г., като след това очевидно било преустановено закупуването на продукти и храна. Заявява, че баба й сама е поемала разходите за тържествата си по повод рождени дни и юбилеи. Твърди, че задълженията към Топлофикация, ВиК, ЕнергоПро, Виваком, Теленор, Нетуоркс, баба й е плащала със свои лични средства, които давала на ищцата след като получи пенсията си. Заявява, че докато е можела да ходи, баба й сама посещавала лекари, банки, комунални дружества, като понякога тя сама я е придружавала. Помагала й за попълването на някои от документите, тъй като не виждала добре и пишела много бавно. Относно представените фактури към моб. оператор „Теленор“ възразява, че същите са издадени общо, като глобална сума, включващи и ползваните от ищцата моб. услуги. От приложените договори не се установявало, че потребител по тях била баба й. Оспорва и твърденията, че закупуваните лекарства са със средства на ищцата, както и че тя е посещавала лекари във връзка с отпусканите лекарства по здравната каса. Заема позиция, че баба й плащала от своите средства лекарствата си, като давала пари или на нея, или на ищцата. От м. октомври, 2020 г. тя единствено купувала лекарствата, тъй като рецептурната книжка била в нея. Заявява още, че по отношение на лекарствата, изписвани по здравна каса, не се дължат сумите в пълен размер, а само размера, който се плаща от пациента. Относно инвалидната количка и тоалетния стол твърди, че са отпуснати безплатно на баба й и претендираната сума от 817 лв. не е плащана от ищцата. Доколкото ищцата по насрещния иск се явява собственик на имота, сключването на застраховка и плащанията по нея са изцяло по нейно желание, и съответно в нейна тежест и не следва да бъдат възлагани на ответницата. Относно заплатената сума в размер на 50 лв. към етажната собственост твърди, че изрично ищцата е била поканена да си вземе обратно платеното от домоуправителя, но тя отказала. Баба й настоявала дължимите суми за ЕС да се събират само от нея. След смъртта на баба й през юни, 2022 г. ищцата продължавала да плаща свои задължения, а не на баба й. Оспорва и плащането на сумата в размер на 680 лв. за мека очна леща, като твърди че е платена със средства на ответницата. Заема позиция, че представените медицински документи само установявали здравословното състояние на ответницата, но били ирелевантни към изпълнение на задължението „гледане“. Възразява, че от страна на ищцата били закупени пералня, ел. печка и климатик. Пералнята не била изобщо свързвана, респ. ползвана, климатикът бил демонтиран на 04.06.2022 г. от сина на ищцата, а ел. печка в жилището на баба й нямало. Възразява срещу твърденията на ищцата за ежеседмично приготвяне на храна и почистване на дома на баба й. Заема позиция, че ответницата ползвала услугата „социален патронаж“, месечната такса за който плащала на служителя, посещавал дома й. Приготвянето на храна от страна на ищцата, дори и да е имало такова, е било в отделни случаи, което било обичайно между роднини. Услуги за почистване на апартамента ищцата също не била плащала, тъй като

баба Й ползвала безплатна услуга към Социално подпомагане.

Твърди, че от м. август, 2021 г. до постъпването на ответницата в Дома за стари хора всички грижи по гледането и ежедневното й пълно обслужване се поели от Й. П.-съседка, на която ищцата заплатила единствено 700 лв. Оспорва твърденията, че след като ищцата престанала да посещава ответницата, задълженията по договора изпълнявал синът й. Той идвал един път седмично в почивния си ден, на гости при баба си. Не е участвал в нейното хранене, пране, преобличане, сменяне на памперси, търсене и ангажиране на лекари, купуване на медикаменти и консумативи, даване на инсулин и пр. Оказвал понякога инцидентно помощ – да я вдигне, когато била паднала и да помогне на Й. за къпане, тъй като баба Й била тежка и обездвижена жена. Близко месец не я посещавал, защото казал, че е болен от Ковид. Действията му като вид и честота не представлявали предоставяна грижа в обем, достатъчен да задоволи адекватно нуждите на възрастен и тежко болен човек. Посещенията му след постъпване в старческия дом на ответницата също не били постоянни, а само един път седмично в почивния му ден.

След постъпването на баба Й в дома всички грижи по нея били поети от персонала там. За целия й престой в дома ищцата била заплатила само една месечна такса за м. март, 2022 г. и то без съгласието на ответницата. 60-те лв. за памперси й били върнати от персонала на дома по настояване на баба Й. Всички останали месечни такси за дома били заплащани от внучката С. Д.. За този период ищцата не е участвала нито в грижите, нито във финансовата обезпеченост на ответницата.

Поради това претендира отхвърляне на насрещния иск като неоснователен и недоказан, евентуално неговото уважаване в по-нисък размер, доколкото ищцата по него М. Д. не е полагала грижи в пълен обем, съобразно нуждите на Ц. Д. С., нито е направила разходи за нея в претендирания размер. Признава единствено сторените от ищцата по насрещния иск разноски в размер на 700 лв. за полаганите грижи от Й. П..

След преценка на събраните по делото доказателства, съдът приема за установено следното:

Страните не спорят, а това се установява и от приобщените писмени доказателства, че по силата на договор за издръжка и гледане, обективиран в нот. акт № 128, том 47, дело 9483/30.12.2015 г. на СВ Русе, ищцата Ц. С. е прехвърлила на ответницата М. Д. притежаваните от нея 16/18 ид. части от недв. имот в гр. Русе - апартамент № *** по ул. „Б.“ № ** с площ от 51,83 кв. м. и прилежащата към него изба № 30 срещу издръжката и гледането, които М. Д. лично е давала и полагала за нея и покойния й съпруг А.П.С., поч. на 01.09.2014 г. до момента на подписване на договора в продължение на повече от пет години, както и срещу задължението й да дава и полага грижи за нея докато е жива, като й осигури спокоен и нормален живот, такъв какъвто била водила до момента, до края на живота й, да й оказва помощ при болест и немощ и

да я погребее според обичаите, като прехвърлитЕ.та си запазила правото на ползване върху прехвърлените ид. части от имота пожизнено.

И двете страни са ангажирали гласни доказателства в подкрепа на своите твърдения.

Св. Н. С. К. – личен лекар на Ц. Д. дава показания, че е запозната и си спомня, че ищцата е имала следните заболявания: диабет, глаукома, високо кръвно налягане, сърдечна недостатъчност, впоследствие и исхемична болест на сърцето с инфаркт. Била на диспансерно наблюдение, при ендокринолог-невролог заради диабета - втори тип, с инсулинова зависимост. До един момент била подвижна и заедно със съпруга си идвали лично да си вземат рецептурните книжки и лекарства. От около 2015 г. състоянието на Ц. рязко се влошило, тъй като претърпяла миокарден инфаркт и й били поставени стендове. Свидетелства още, че познава и двете страни по делото, като и М. Д., и С. П. идвали да получават рецепти на Ц. от нея. Уточнява обаче, че последната една година преди смъртта на Ц., рецептите от кабинета й били вземани изключително и само от С.. Дава показания, че посещавала Ц. в дома й за преглед в годините на пандемията, доколкото си спомня след обаждане на ищцата С. С.. Посещението било наложено от това, че тя била почти неподвижна и на практика страдала от частична слепота, а имала оплакване от полиневропатия - болки и изтръпване на крайниците. Имало наета жена, която да се грижи за нея. Това била жена на име Й.- също свидетел по настоящото дело. Свидетелства още, че по искане на ищцата давала направление за лабораторни изследвания, които били правени в дома на Ц., в т. ч. и след домашното посещение. За смъртта на Ц. я известила С. и тя получила смъртния акт.

Дава показания, че отв. М. С. познава от последните 7-8 години. Идвала при нея с Ц., в т. ч. и след като тя станала трудно подвижна, като я придружавала с инвалидна количка. Свидетелства, че първата следа за представянето на Ц. пред ТЕЛК била от м. март, 20** г. Предварителната подготовка за ТЕЛК изисквала посещение на различни лекари-специалисти, което налагало Ц. да бъде придружавана от някого за консулт с невролог, очен лекар, ендокринолог. Доколкото си спомняла с тези документи, тогава се занимавала отв. М. С..

Уточнява, че до един момент Ц. я придружавала М. С., а след това, около началото на пандемията, последните 1-2 години започнала да я придружава С. С., като не си спомня през тези 1-2 години Ц. да е била придружавана от М. С..

Св. И. Г. М. - професионален домоуправител на Етажната собственост от 2017 г. на входа, в който Ц. Д. живеела, дава показания, че познава и двете страни - С. и М. С.. Свидетелства, че таксата за дома на Ц. си плащала лично тя. При тези посещения Ц. му споделяла, че й се обръща малко внимание, въпреки, че прехвърлила апартамента, в който живее на М. С. срещу издръжка и гледане. Оплаквала му се, че нямало нужното отношение. Свидетелства, че извън събранията на ЕС виждал по стълбището М. един

или два пъти. На събранията на ЕС присъствала и С. С.. Около половин година преди Ц. Д. да влезе в Старчески дом виждал С. С. в дома на Ц., тъй като тя се обръщала към него, в качеството му на домоуправител, за проблеми свързани с жилището на Ц. – напр. с Топлофикация. Изнася данни, че самата Ц. го молила да търси жена, която да я гледа, като това било преди едната година от влизането ѝ в Старчески дом. Ц. била трудно подвижна и бавно стигала до вратата, за да отвори. Поради това често се разминавали при събирането на таксите. Питал я дали няма някой от нейните близки, който да ги плаща и тя отговаряла, че няма кой.

След влизането на Ц. в Старчески дом, с него се свързали почти едновременно и М., и С., като изразили желание да внасят таксите за жилището на Ц., дължими към ЕС. М. даже превела някаква сума по банков път - дължимите вноски до края на 2022 г. за Фонд "Ремонт и обновление", тъй като жилището не се обитавало. С. също се свързала с него и малко след това донесла писмена молба от Ц., с която тя изразявала желанието си със свои средства да си заплаща вноските за входа, като плащанията да стават чрез С.. Поради това се свързал с М. Д. и поискал да ѝ върне обратно парите, но тя му казала, че ако ги върне ще го съдят. Настоявала да приема нейните вноски за входа, тъй като тя била титуляра по договора за издръжка и гледане.

След като Ц. влязла в Старчески дом, С. се свързала с него с молба да бъде свидетел при смяната на патрона за жилището на Ц.. Искала да вземе вещи на баба си от жилището, но не могла да влезе. С. с помощта на ключар сменила патрона, за което съставили протокол. Не помни дали при смяната на патрона С. му е представила документ, че Ц. е съгласна с тази смяна. Дава още показания, че в деловодството на ЕС има депозирана молба от Ц., че С. ще я представлява пред ЕС. Свидетелства още, че св. Й. П. се грижела за Ц.. Виждал я там, когато събирал таксите. Било непосредствено преди Ц. да влезе в Старчески дом.

Възможно било да е виждал М. във жилището на Ц., но със сигурност това било много отдавна. Възможно било тя да му е плащала такса за входа, но не си спомнял. 2019-2020 година М. дошла да отвори мазата на жилището на Ц., когато се налагало пръскане.

Свидетелства, че в последната половин-една година преди Ц. да постъпи в Старчески дом, в жилището на Ц. е виждал единствено С. и тя се занимавала с проблемите на Д.. Тя го търсила за съдействие при нужда, тя присъствала на ОС на ЕС.

Св. Х. И. Б. дава показания, че познава и двете страни по делото, познавал и Ц. от 2020 г., като баба на С., с която към него момент живеел на семейни начала. След като връзката му със С. започнала през м. април, 2020 г., всяка седмица двамата с нея ходели по веднъж седмично да виждат баба Ц.. Когато С. заживяла в неговото жилище, той ѝ предоставил собствения си автомобил, за да може да идва на центъра на

работа. Тя паркирала пред блока на баба си и се качвала всяка сутрин да я види как е.

Свидетелства, че по молба на Ц. С. ходела до личния лекар, за да вземе рецептите за баба си, заверявала книжката и след това ходела до аптеката да взема лекарствата, като понякога лично я придружавал. Отново по молба на баба Ц., С. теглела от банкомата пенсията ѝ и я носела, като ѝ пазарувала и храна, която Ц. си плащала. Дава показания, че знае, че Ц. ползвала услугите на социален патронаж и от там ѝ носели храна, но тя не я харесвала. Свидетелства, че С. почиствала жилището на баба си, а чаршафите и дрехите ѝ носели у тях да перат. В тези грижи той помагал на С., особено след като се наложило да търсят жена, която постоянно да се грижи за Ц. след критичната ситуация, която се случила с нея през юни, 2021 г. По време когато двамата били на почивка в Гърция, били потърсени от лелята на С., също свидетел по делото, която се казвала Е. и която ѝ държала сметка защо се грижи за баба си Ц.. После продължила да пише заплашителни съобщения на С. по вайбър, които лично виждал. Изнася данни, че всъщност С. се грижела за баба си, защото тя я е отгледала като малка. Това наложило да се обадят на баба Ц. и от нея узнали, че е имала нежелани гости - майката на С. и нейната леля Д., сестра на Ц.. Споделила им, че е станал скандал, скарали се за някакви стари неща. Малко след това здравословното състояние на бабата се влошило, залежала се, трябвало да ѝ се слагат памперси, да ѝ се дават под час лекарства. Наложило се да търсят жена, която да стои по цял ден при нея да я гледа. Повечето отказвали, тъй като работата им се струвала трудна и тежка или пък искали много пари. Двамата със С. предлагали на бабата да поемат част от плащанията, но тя не се съгласявала. В крайна сметка С. намерила една жена, която се съгласила да се грижи за баба Ц.. Тя живеела под нейния апартамент. Баба Ц. била доста тежка, което също затруднявало обгрижването ѝ. Свидетелства, че ходил заедно със С. да я вдига на инвалидния стол и я кара до банята, за да може жената, която я гледа да я изкъпе, докато С. смени чаршафите. После обратно я слагали на леглото.

Дава още показания, че преди тази съседка, една друга жена се грижела за кратко за баба Ц., но като видяла за какво става на въпрос се отказала. Лично виждал как С. плаща на тази жена, като знае, че това било със средства на баба Ц..

Свидетелства, че никога не се е засичал с М. в жилището на Ц., не е чувал тя или някой от другите близки да се грижат за бабата. Единственият, за когото е чувал бил К., брата на С., но също не го е засичал. От баба Ц. знаел, че е ходил на две седмици да я види.

Дава показания, че баба Ц. му се оплаквала, че М. не полага грижи за нея и от нея знаел, че е търсила адвокати да се консултира и да развали сключения от нея договор.

Свидетелства, че в един момент жената, която се грижела за баба Ц. също се разболяла и ги помолила да търсят друга жена. Като напуснала, С. след работа ходела и

стояла при баба си да я обслужва, да ѝ помага. Баба Ц. вече имала нужда от специализирано лекарско наблюдение по 24 часа и сама пожелала да я настанят в Старчески дом.

В този период - след напускането на Д. и до постъпването на Ц. в Старчески дом, не бил виждал нито М., нито братът на С. да помагат, нито някой друг да ходи при бабата.

Настаняването в Старческия дом било много трудно, като се наложило много бързо да подготвят целия набор от документи, за да може бързо да я настанят. Изисквали се много прегледи при лекари-специалисти, вкл. да ѝ се направи манту и скенер. Това наложило да я водят до болницата. Свидетелства, че наел специализиран бус за целта. После пак с такъв я настанили в дома.

Първите две седмици след постъпването ѝ там, С. се чувала с баба си по телефона, тъй като тя била настанена в изолационна стая заради Ковид. След това всяка сутрин в 10:00 часа ходела при нея да я храни, да ѝ помага с приема на лекарствата, да поговорят, тъй като се била влошила. Отделно баба Ц. имала проблеми с крака си, били ѝ се възпалили раните. С. започнала да търси лекар, който да отиде в дома и да я прегледа. За тези рани трябвало да ѝ се правят и превръзки, които понякога С. правела. Необходими били специални кремове, които пак тя купувала и я мажела. Отделно от дома изисквали седмично по 1 пакет памперси, който С. носела. Ежедневно носела още храна и лекарства.

Проблемите с крака на бабата наложили да ѝ занесат възглавница, за да си подлага. Затова със С. отишли в апартамента на Ц., но не могли да влязат, защото патронът бил сменен. По желание на баба си С. организираща смяната на патрона.

Дава показания, че пред него баба Ц. споделяла, че когато почине не иска М. да ѝ стъпва на гроба. Обвинявала я за положението, в което се намира. Заявявала, че когато била добре е нямало проблеми, но когато се е залежала и се е наложило да се полагат грижи за нея, М. не се е отзовала. Свидетелства, че не е засичал в старческия дом други нейни посетители. От бабата знаел, че К. е ходел да я вижда.

Свидетелят дава показания, че помагал при изнасянето на Ц. от дома, за да бъде приета в болница, тъй като се влошила. Помагал и в самата болница, при прегледите между кабинетите. Дава показания, че всичко по погребението на баба Ц. организираща С.. Нейното желание било да бъде погребана в с. Т., в гроба на съпруга ѝ. Този гроб свидетелят посещавал и преди Ц. да почине. Отбивали се там, когато минавали двамата със С.. Ходели и на Задущница. Намирали го тревясал и непочистен. Те го чистели.

Знаел, че баба Ц. получила писмо от М. преди да влезе в Старческия дом. За съдържанието на писмото чул от С., когато говорела с баба си по телефона, а от самата Ц. впоследствие узнал, че писмото съдържало упреци, заплахи от страна на М. към Ц.. Свидетелства, че бабата много се страхувала М. да не отиде да я набие и затова стояла

с едно чукче за чесън до леглото си, да го ползва евентуално за защита. Била много разстроена от писмото. Споделила им, че нощем като чуела нещо да шуми се стряскала, като чуела някакво движение във входа, също се стряскала.

Изнася още данни, че преди баба Ц. да влезе в Старчески дом, по нейно желание, отишли при нотариус с нея. Той присъствал в качеството на свидетел, като имало и още един свидетел. Въпросът, заради който ги помолила да отидат при нотариус бил свързан с това кой да я наследи след смъртта ѝ. Баба Ц. не била доволна от начина, по който М. я е гледала. Ц. направила нотариално заверено завещание, на което той присъствал, като завещала всичко на С..

Св. Й. Т. П. дава показания, че с Ц. били съседки, живеели една над друга. Познавала и страните по делото. Уточнява, че в периода от 2012 г. до преди около две години живяла в чужбина. В началото на август 2021 г. окончателно се прибрала в България. Малко преди това била потърсена от съседката от седмия етаж с молба да започне да полага грижи за Ц., която живеела над нея. Съседката Пасева ѝ обяснила, че се обажда по молба на самата Ц.. Съгласила се, като изискванията на Ц. били да ходи по един час сутрин и вечер и след 10 часа сутринта да заключва вратата. Дава показания, че Ц. получавала храна от патронаж. Сутрин преди това ѝ правела тоалета, давала ѝ инсулина, лекарствата по рецептурна книжка, закуска, после я оставяла. Тя си лягала, тъй като била трудно подвижна.

Свидетелства, че първият ден, когато отишла да види Ц., тя била в окаяно състояние. Трудно се придвижвала с проходилка, краката ѝ били зачервени и подути, но била на ход. Ползвала памперс гащи. Била с една торба лекарства, като една част приемала, друга не приемала. Според свидетЕ.та, Ц. била изпаднала в депресия. След като започнала да се грижи за нея, С. вземала лекарствата от аптеката с рецептурна книжка и всичко, което ѝ било изписано свидетЕ.та ѝ го давала. Вечер в 17 часа ѝ давала вечеря, лекарства и инсулин. Инсулинът бил сериозни единици. Не винаги ръцете ѝ се справяли, поради което я молела за помощ.

Изнася данни за случай, при който се позабавила да се качи да заключи в 10 ч и намерила Ц. паднала на земята с проходилката. Ходила до тоалетна, олюляла се и паднала, като стояла известно време на земята. Тропала, викала, но не се чувало. Тогава се обадила на внука ѝ К., който веднага се отзовал. От този страх, който изживяла при падането, от лабилността на проходилката, във времето направила цистит и започнала да се залежава. След това ставала с много големи усилия. Свидетелства, че самата Ц. не искала да се дава информация на М. за състоянието ѝ.

За случая с падането свидетЕ.та споделила със С. и тя се намесила. Намерила лаборант, който правел сутрин рано посещение вкъщи за вземане на кръв. Започнали изследвания, по-сериозно отношение и по-сериозно лечение.

След падането Ц. получила и много силна болка в краката, в петите, в коленете.

Дясната половина – крак и ръка, били зачервени и подути. Затова С. извикала съдов хирург. Той препоръчал декубитален дюшек, като С. направила постъпки за снабдяване с него. Тя осигурявала и медикаментите.

Дава още показания, че след падането и влошаването на състоянието на Ц., оставала 2-3 нощи да спи при нея. Трябвало да има човек там, защото вдигала температура. Увеличила и посещенията си през деня. Грижите били като за малко дете.

Когато Ц. можела да става, се къпела самостоятелно, а когато не можела обтривала тялото ѝ. Сменяла долните и горните ѝ дрехи, защото се изпускала. За къпането ѝ помагал К., а когато той не можел, разчитала на С.. Тя и Х. също помагали в къпането.

Свидетелства, че във връзка със здравословното състояние на Ц., С. е търсила ендокринолог, невролог, викала личната лекарка на домашно посещение.

Изнася данни, че след като започнала да се грижи за Ц., в края на август или началото на септември, М. дошла с К., като донесли провизии и взели килимите на Д. да ги изперат. След време К. ги върнал изпрани. Оттогава М. не била идвала.

Свидетелства още, че през м. септември М. ѝ се обадила да слезе пред входа, за да ѝ даде плик, в който имало пари за нея и писмо за Ц.. На два пъти за грижите за Ц. ѝ плащала М.. Съдържанието на писмото изнервило много Ц., докарало я до един нервен срив, не била на себе си. Заявила, че повече не желае да получава абсолютно нищо от М.. След това Д. плащала на свидетЕ.та по 140 лв. седмично с нейни средства. Оплаквала се, че не е обгрижвана нито от жените по програмата, нито от М., че не била гледана, не било прано, нито чистено. Споделяла, че се страхува да не дойде М. по тъмно, през нощта и да я нападне, защото имала ключ за апартамента и в леглото, където спяла държала чукче за чесън.

Дава показания, че Ц. ѝ разказала за случка от началото на лятото, когато имала посещение от сестра си и с нея били М. и нейна племенница. Те я нападнали словесно, обиждали с лоши думи и тя ги изгонила. От този момент за нея започнали да полагат грижи и да ѝ правят компания жените от услугата, която ползвала.

Свидетелства, че К., по молба на баба си, на два пъти пазарувал- сладкиши, безалкохолни, перилни препарати. С. също пазарувала за баба си редовно, като лично свидетЕ.та виждала, как и на двамата Ц. давала пари за покупки. Тя перяла на Д. бельото и дрехите на Д. в дома си. Назад във времето засичала М. в асансьора с дъщеря си и тогава тя споделяла, че ходила да взема бельото на леля си за пране. Случвало се един или два пъти К. по своя инициатива да посещава баба си и да ѝ носи сладки и безалкохолни. В тези случаи баба му не му плащала храната.

След като се влошило състоянието на Ц., С. идвала при нея. С нея свидетЕ.та комуникирала във връзка с грижите по Д..

Изнася данни, че в един момент работата при Ц. започнала доста да ѝ тежи. Тогава се обърнала към С. да намерят с брат си друго решение, защото повече не можела да се грижи за Ц.. Не се намерил подходящ човек. Така единственият вариант бил да я настанят в Старчески дом. На Ц. не ѝ станало приятно, че ще трябва да напусне дома си, но тъй като нямало друго решение, се съгласила. Всичко трябвало да се организира много бързо, самата тя участвала в подготовката, като всичко се случило с участието на С. и приятелят ѝ Х., които я водили по прегледи със специализиран транспорт.

След като Ц. постъпила в дома, я посещавала и там, сама или със С.. На два пъти засичала К., който носел банани и сок. Свидетелства, че от залежаването била направила сериозни декубитални рани на петите и се налагало да я почистват, мажат и правят превръзки. За този проблем С. търсила отново съдов хирург. Свидетелства, че таксите за престоя в дома Ц. плащала със свои средства, не искала М. да ги поема. След приемането ѝ в Старчески дом състоянието ѝ отново се влошило, получила гърч и престояла един месец в болница, в кардиология. Там също трябвало да се носят консумативи – лекарства, памперси. За тези неща се грижела само С.. Тя организира изцяло и погребението на Ц. в с. Т. по изрично нейно настояване приживе. То се извършило изцяло със средства на Д.. С. го платила от сметката, по която получавала пенсията. Поменът на Ц. за 40-те дни пак С. организирила.

Дава показания, че от Ц. знае, че М. е плащала консумативите на Ц. – вода, парно, ток, телефон до момента, в който Д. отказала да се плаща стълбището от М.. Това било през м. септември, 2021 година, когато получила писмото, което много я разстроило.

Свидетелства още, че малко преди Ц. да постъпи в Старчески дом ходила с нея при нотариус заедно със С. и Х.. Тя присъствала, за да помага при придвижването на Д.. Според свидетелствата, ходенето до нотариуса било свързано с това Ц. да направи пълномощно С. да я представлява при преместването ѝ в дома, при плащане на сметки. Не знае на кого е завещала Ц. имуществото си, не помни нотариусът нещо да я е питал, нито дали се е подписвала там.

Св. С. В. П. дава показания, че със С. са приятелки и колежки и от там познавала и баба Ц.. Ходила в дома ѝ веднъж и един или два пъти в Старческия дом да я види. От това, което лично възприела, С. била много близка с баба си, често я посещавала, придружавала я по лекари, до медицински заведения. През 2021 г. всеки ден двете се виждали. От С. и от баба ѝ знаела, че М. и Ц. не били в добри отношения и много се карали през годините.

Свидетелства, че знае, че здравословното състояние на Ц. се влошило през есента на 2021 г. и било трудно за жената, която я гледала - леля Д., да се справя с нейното изправяне, обслужване, ежедневни грижи. С. търсила други хора да я гледат,

но всички отказвали. По желание на баба Ц. С. потърсила начин и успяла да я настани в Старчески дом.

От С. знаела също така, че преди лятото на 2021 г. майка ѝ е посещавала Ц.. Случил се обаче някакъв голям конфликт, след който баба Ц. се почувствала много зле и майката на С. спряла да я посещава. Доколкото знаела преди това, когато били в добри отношения, М. ходела при леля си веднъж, два пъти в седмицата. Уточнява, че всичко, което знае по този въпрос, го знае от самата С..

Знаела, че С. купува всички лекарства на баба си, като свидетелства за случаи и на които лично ставала свидетел на това. Също от С. знаела че баба Ц. си заплащала сама сметките със средства от пенсията, като С. теглела парите, а баба ѝ ги разпределяла. С. плащала, като ѝ отчитала разходите. От С. знаела, че тя организирала и погребението на баба Ц. в с. Т..

Св. К. Г. П. - син на ответницата и брат на ищцата дава показания, че баба Ц. предложила на майка му да ѝ прехвърли апартамента срещу издръжка и гледане. Майка им се консултира с него и със С.. В крайна сметка се съгласили, като в началото преимуществено майка му се грижела за баба му. С. също се включвала.

Разходите – ток, вода, кабелна телевизия, парно за жилището на възрастните хора, мобилен телефон, както на дядо му, така и на баба му, които се водели на майка му, но били ползвани от тях, храната, всичко заплащала майка му. Тя била тази, която плащала и данъците, и застраховките за апартамента на баба Ц..

Свидетелства, че майка му готвела и приготвяла всичко в кутийки. Ползвала таксите, с които носела храната, изпраното спално бельо и дрехите на баба му в апартамента. Понякога и самият свидетел правел това, основно през почивните си дни. Дава показания, че и преди, и след сключване на договора с баба му Ц. през 2015 г. отношенията между майка му, баба му и дядо му били нормални семейни взаимоотношения.

Свидетелства, че баба му поискала да я запишат на патронаж, но не харесвала храната и пак майка му продължавала да ѝ изпраща домашна храна. Тя перяла пътеките и килимите, почиствала жилището, купувала на баба Ц. храната, която обича, съобразявайки се с това, че е диабетик. В къщата на с. Т. правела зимнина за три къщи - за нея, за тяхното домакинство и за баба Ц.. Изнася подробни данни, за приготвяните и носени от майка му и него храни, любими на баба му. През зимните месеци майка му от петък до неделя оставала при баба му- да я изкъпе, да ѝ изчисти, да наготви. Тогава баба му не се била залежала. През лятото ходела през седмицата, защото през уикенда била заета в с. Т., където произвеждала селскостопанска продукция.

Свидетелства, че след като дядо му починал, всяка Коледа и Нова година баба Ц. била в дома им. В квартирата на майка му се събирали и по други поводи, извън

Коледа и Нова година, по празници, рождени дни, за някои Задушници. Гостували и в дома на Ц.. Уточнява, че цял живот били заедно с баба му и дядо му и всичко и това продължи до 2021 г., докато се скарали майка му и баба Ц.. До този момент цялото обгрижване на баба Ц. се извършвало от майка му.

Тя полагала всички грижи, свързани с възрастните хора и техните здравословни проблеми, приела в дома си баба Ц., когато била болна, вкл. и след операцията на окото, когато още живеели на село, организираща издаването на ТЕЛК за нея, снабдяването ѝ с инвалиден и тоалетен стол и проходилка. Тя вземала рецептите за лекарствата, протоколите за инсулина. След като сестра му започнала работа в кантората на майка му, тя започнала да дава на С. да ходи за лекарства и протоколи, тъй като вече самата ответница имала проблеми с придвижването.

Дава показания, че майка му ѝ купила пералня, климатик, хладилник, микровълнова, вентилатор, конвекторна печка за баба му, занесла в дома ѝ ъгъл от кантората си. Самият свидетел пък ѝ дал телевизора си, който тя пожелала. Майка му купувала щорите в жилището, пътеките, предоставила ѝ прахосмукачка.

Свидетелства, че през 2018 г. майка му предложила на баба му да иде да живее при нея като ремонтира спалнята за целта. Ц. отказала. Той също предлагал на баба си, да иде да живее при нея, но да пригоди стаята, но тя отказала и на него. С. също изкарала при баба си само една седмица и си тръгнала.

Майка му на няколко пъти организираща и почистване на апартамента на баба му от хлебарки, като прибираща временно Ц. в дома си.

Дава показания, че около 2021 г. между майка му и сестра му възникнал конфликт в резултат, на който отношенията им се влошили и спрели да общуват. С. започнала да настройва баба му срещу майка му и тогава баба Ц. започнала да не иска майка му да ходи при нея, а до този момент тя полагала всички грижи за нея.

Изнесе данни и за случая през 2021 г., когато майка му, баба Доцка- сестра ѝ и Е. отишли да видят баба Ц.. След известно време се върнали обратно и казали, че тя ги е изгонила. Върнали обратно чантите с нагласената храна. Свидетелства, че и след това, въпреки че баба му не желала да допуска майка му в жилището си, тя продължавала да пере прането ѝ, а той го носел. Понякога самият свидетел сменял спалното ѝ бельо.

Свидетелства, че през м. май, 2021 г. когато имал имен ден, баба Ц. дала по 200 или 300 лв. на него и на С. и същата сума изпратила на сина си, казвайки че не ѝ трябват пари. Според свидетеля, тя нямало как да няма пари, тъй като пенсията ѝ оставала изцяло- майка му плащала всичко за нея.

След скандала от 2021 г., към края ѝ, баба Ц. тотално закъсала, трябвало той да ходи при нея, за да я вдига, нямало кой. Майка му не можела да отиде там, защото Ц. я изгонила. Свидетелства, че той ходел да помага на леля Д., тъй като баба му била

тежка и отпусната. Всяка седмица ѝ купувал хранителни продукти по нейно желание.

След като леля Д. започнала да се грижи за баба му спряла да дава прането на майка му. Гледачката я перяла, а той ѝ купувал препаратите.

За услугата жени да ходят в домовете на възрастните хора и да им правят компания, баба му прочела във вестника и пожелала да се включи в програмата. И трите жени обаче се оплаквали от лошото отношение от баба му и майка му прекратила услугата.

Първата жена, която намерили да гледа баба му била срещу 5 лв. и свидетелят ѝ плащал. Втората М., намерила С., а майка му ѝ плащала по 20 лв. Не искал разписки от сестра си, защото му се струвало неестествено. После вече дошла леля Д..

Свидетелства, че обяснил на майка си, че баба му вече изцяло е на легло и майка му казала, че няма нищо против да я гледа. Това било малко преди леля Д. започне. Присъствал, когато майка му ѝ платила 700 лв. Когато леля Д. искала да се откаже да гледа баба му отново разговаряли майка му да я гледа, но С. използвала момента и я настанила в Старчески дом. След като отпаднали Ковид мерките, всяка седмица, в съботен ден ходел да я вижда. Носел ѝ храна. Майка му платила таксата за м. март за дома, но после таксите се плащали от пенсията на баба Ц.. С. не разрешила те да плащат.

Дава показания, че в началото баба му получавала пенсията си по пощата, после ѝ я носел пощальон и накрая ѝ открили банкова сметка, от която С. я теглила с пълномощно. Тя се разпореждала с парите. Майка му никога не искала пари от пенсията на баба му.

Свидетелства, че през 2020 г. майка му организирила празнуването на 90-годишния юбилей на баба Ц. в р-т “Останкино“ и платила всичко за него. Той платил тортата. Тя поела разходите и по тържеството за 88-та ѝ годишнина.

Изнася данни, че преди пандемията кракът на баба му бил забрал, майка му се притеснила и искала да я настани в лебечно заведение, но тя отказала, поради което ответницата наела съседка- медицинска сестра да ѝ прави превръзките. Майка му ѝ плащала.

Свидетелства още, че след постъпването на баба му в болница, един месец преди да почине, майка му осигурила кръвна плазма за нея. За смъртта ѝ узнали случайно. Майка му напазарувала ленти, свещи и отишли на погребението. Платила на гробарите, но С. ги накарала да върнат парите. Сестра му им платила. Майка му направила некролози и ги разлепила, правила и помен за 40-те дни и за 6 месеца.

Св. Н. Г. В. дава показания, че работи като адвокат, познава и двете страни по делото, а с адв. М. С. работи и към настоящия момент в една кантора. Свидетелства, че с М. се познават от 2002 г., били приятелки и покрай нея познавала и С., и леля Ц., и

лелята от Разград. Била ходила в с. Т. по времето, когато живеели там. След прехвърлянето на апартамента срещу задължение за издръжка и гледане, лелята останала да живее там, а М. живеела на квартира. Дава показания, че надали има от „Точните таксита“ шофьори, които да не са я возили с чантите поне 2-3 пъти в седмицата до апартамента, където живеела леля й. Вземала прането всяка седмица с чантите, носела го в тях да го пере и глади. С част от чантите идвала на работа и свидетелствата лично възприемала това. Носела и дрехи, и купи с храна и всички го виждали.

Свидетелства, че лелята била диабетик, но не искала да се храни с диетичната храна от Социалния патронаж. Хапвала си вафлички, месце. Не минавал празник М. да не й наготви агнешко, което много обичала.

Дава показания, че отношенията между М. и леля й, а докато бил жив и свако й, били добри. Знаела, че свако й побийвал леля й, имало случай, в който лелята стояла пребита у М. около месец и тя я водила по лекари. М. им помагала, тъй като била сирак, а те двамата й помогнали да отгледа К. и С.. Изнася данни, че и Стелито, и К. помагали в грижите за баба си. Случвало се С. да ходи при личен лекар за рецептурната книжка. С. държала дебитната карта и тя разполагала с парите. М. обаче плащала всички сметки. Имала един голям картон, на който били надписани - на Т., на „Чародейка“, на квартирата, на блока зад Халите. Всички сметки тя ходела да плащавата телефона на бабата, парното, водата, абсолютно всичко тя плащала.

Отношенията им се развалили през есента на 2020 г., като С. малко по-късно, по Нова година се изнесла от кантората. Скандалът бил лют. До 2020 г. есента отношенията между всички били перфектни. Свидетелства, че още през 2018 г. коментирали в кантората, че трябва да убедят лелята М. да отиде да живее при нея, тъй като ще е много по-лесно за гледане. Но лелята не искала.

Свидетелства, че на всички празници в семейството на М. С. присъствала тази леля. Самата свидетелствата също. На тези събирания чувала лелята да изразява нежелание М. да живее при нея. Лелята въобще не искала никой да живее в тях. Дава показания, че в жилището й М. занесла канапе от кантората, телевизор, пералня, микровълнова, климатик и др. Свидетелства, че двете заедно купували тапети и килими за този апартамент и пътечки за коридорите.

След като С. се изнесла от кантората им, М. продължила макар и трудно да си изпълнява задълженията по договора. Продължавала да ходи, вземала дрехите да пере, готвела. К. също ходел и помагал. Плащали на гледачки да помагат да гледат лелята.

Изнася данни за случая през лятото на 2021 г. когато М., заедно с леля й от Разград, с жената от социалните услуги и братовчедката Е. отишли на гости у Ц., но малко след това М. й се обадила да й каже, че лелята ги изгонила. След този момент знаела, че К. е ходел при нея. М. също направила опит, но баба Ц. я изгонила. В един

момент К. спрял да носи пране от баба Ц., защото спрели да му го дават.

Свидетелства, че знаела че М. и К. плащали по 600-700 лв. за гледачката на баба Ц., но не е сигурна колко пъти. През 2020 г. също давали пари, броеето им ставало пред нея, в адвокатската кантора.

Предложила на М. да трансформира задължението си, но тя не искала да вкарва леля си в съда. Продължила да плаща сметките до последно. К. също до последно ходил и помагал, но не знае колко пъти седмично.

Свидетелства за това как М. У. за настаняването на лелята в Старческия дом, как ходила и платила една такса там, както и дала пари за консумативи. Следващия месец обаче от дома отказали да приемат плащанията ѝ, като ѝ обяснили, че такова било разпореждането на С., която имала пълномощно от баба си.

Когато леля ѝ постъпила в болница, М. се свързала с лекарите там. Всеки ден М. звъняла, за да пита за състоянието ѝ. От болницата ѝ поискали кръвна плазма и се наложило тя да плати на човек, за да се снабди.

На събиранията, на които присъствала – приятелски и семейни, никога Ц. не се оплаквала от грижите, които М. полагала за нея. Свидетелства, че за смъртта на леля си М. У. случайно. Искала да плати на гробарите и на попа, но те ѝ върнали парите, защото С. им казала, че тя ще плаща.

Изнеся данни, че в къщата на с. Т. М. гледала зеленчуци, правела зимнина за своето семейство, като носела и на леля си.

Свидетелства, че М. съдействала на леля си, за да получи ТЕЛК. Тя я водела по всички лекари. Пак тя съдействала да снабди леля си с инвалидна количка и инвалиден стол. Дава показания, че в района на Халите виждала М. да разхожда леля си с инвалидната количка. Готвела за всички празници на баба Ц., в т. ч. и за да посреща гостите си. Организираща честването на 90-годишния ѝ юбилей в ресторант „Останкино“. Присъствали над 20 човека. М. платила всичко, отделно и тортата.

Свидетелства, че през последната година и половина лично не била виждала М. да полага грижи към леля си – да я храни, да сменя памперси, да я къпе, като уточнява, че не ги виждала двете една до друга през последната година и половина.

Свидетелства за очен лекар, който М. търсила като специалист за леля си, като дава показания, че до преди лятото на 2021 г. със сигурност М. я е водила на лекар.

Св. Е. Ц. Ц. - първа братовчедка на М. и дъщеря на най-голямата сестра на Ц. дава показания, че процесният договор бил сключен по време, когато тя работела в Германия. У. по-късно за него. Свидетелства, че леля ѝ Ц. била с много особен характер и много капризна. М. и леля ѝ били по-близки. Леля ѝ се ориентирала към нея, защото М. много им помагала. Когато бил жив съпругът на Ц., непрекъснато ходела и им помагала на с. Т..

И преди, и след сключването на договора, отношенията между М. и леля Ц. били много добри. Не била чувала да имат никакви проблеми или разприии. Свидетелства, че на нея леля Ц. никога не се е оплаквала от М.. Не знаела да се е оплаквала и на други хора.

Дава показания, че лично виждала М. да пере и глади дрехите на Ц. и да ги слага в сакове. Виждала тенджерите с храна, която тя ѝ изпращала, готвела Ц., пазарувала. Знаела от леля си, че М. ѝ плащала сметките. Дава показания, че пред нея, пред сестра си и още една роднина лелята споделила, че си прибира пенсията, за да я даде като я събере на внуците и на сина си от първия брак. Това било през 2018 г.

Свидетелства, че отношенията между М. и леля Ц. се развалили през 2021 г. заради С.. Тя започнала да манипулира баба си. Лично пред нея С. казвала, че през трупове ще мине, но ще вземе жилището. Това било през 2019 г., а поводът - думи на майка ѝ, че апартаментът не е хубав, че потъва.

Изнася данни, че през лятото на 2021 г. заедно с М. и другата леля от Разград - Доцка, отишли в дома на леля Ц., за да я видят. Леля Ц. се държала много грубо с тях. Споделила им, че С. я кара да развали договора с М., но тя не се съгласила. Носели по нещо, но основно М. пазарувала. Тя винаги ходела там с пълни чанти. Ц. започнала да ги напада, но най-вече целенасочено нападките Ц. били отправени към М.. После се скарали и си тръгнали.

Дава показания, че единствено М. се грижела за тези хора. Правела на Т. зимнина и от нея давала на сина си К., на С., на Ц. носела. Свидетелства, че през годините не пребивавала постоянно в Германия, а се връщала периодично. Случвало се, когато потърси М. по телефона от Германия, тя да се намира в дома на леля Ц.. Разбирала, че е там от поздравите, които М. препредавала от лелята. Свидетелства още, че М. водела и двамата, и леля ѝ, и свако ѝ по доктори. Тя съдействала на Ц. да получи ТЕЛК. Виждала и М., и К. да разхождат леля ѝ с инвалидната количка през 2020 г.

През 2020 г. отпразнували и 90-годишния юбилей на леля ѝ в ресторант „Останкино“. М. я довела с инвалидната количка. М. организирила този юбилей и тя платила всичко. Били около 30 човека. На този юбилей не била чула никакви оплаквания от страна на леля си, че М. не я гледа добре.

Свидетелства, че през 2018 г. М. напуснала квартирата, в която живеела и искала да отиде да живее при леля си, за да може да я гледа, но това не се случило, защото лелята не се съгласила. Дава показания, че М. занесла мебели и електрически уреди – климатик, пералня, печка, диван, прахосмукачка в жилището на леля Ц..

По нейни спомени лелята не допускала М. в жилището още преди случката през юни 2021 г. и заради това тя се държала така грубо, когато отишли да я видят.

През този период, през който леля й не допускала М. в жилището, синът □ К. ходел и носел храната, която М. приготвяла, помагал на леля си, на жената, която били намерили да гледа лелята да я къпят. Знаела, че М. започнала да плаща на тази жена. Леля й никога не се е оплаквала, че М. иска да я бие, по-скоро било обратното, леля й я удряла, което знаела от М..

Когато леля й Ц. починала, свидетелката била в Германия. Знаела, че С. не казала на никого за смъртта й. Тя организирила всичко, М. искала да плати погребението, но не успяла, защото С. платила.

Дава показания, че на 14.12.2014 г. леля Ц. й споделила, че няма желание да ходи в старчески дом. Такова нежелание да ходи в старчески дом, тя е изразявала още два-три пъти преди тази дата.

От приобщените към доказателствения материал писмени доказателства се установява, че Ц. Д. в периода 01.08.2016 г. до 15.02.2022 г. вкл. е получавала услуга „Доставка на храна в жилището“ от „Домашен социален патронаж“ Русе, за периода 09.12.2019 г. до 22.10.2020 г., от 26.11.2020 г. до 23.04.2021 г., както и от 12.05.2021 г. до 12.05.2022 г. е ползвала здравно-социална услуга, предоставена й от наети като „болногледач“ и „медицинска сестра“ лица, а за периода от 27.01.2021 г. до 31.12.2021 г. е ползвала здравно-социална услуга, предоставена й от наето като „сътрудник социални дейности“ лице.

От приложените писмени доказателства е видно още, че въз основа на заявление-декларация от 26.04.2016 г., подадено от ответницата като пълномощник на Ц. Д., на последната е отпусната целева помощ за комбиниран тоалетен стол и стол за баня, както и рингова инвалидна количка, както и финансова подкрепа за периода 2019 г. – 2024 г., индексирана в годините.

Видно от извлечението от Книгата за посещения на ДСХ „Възраждане“ за периода 01.04.2022 г. до 22.06.2022 г. Ц. Д. почти ежедневно е посещавана от С. С. и 7 пъти от св. К. П..

За периода от 2016 г. до 2022 г. от страна на ответницата М. С. са представени множество писмени доказателства – касови бонове, фактури и пр., удостоверяващи извършени плащания към Топлофикация, В и К, Енерго Про и Виваком, кабелна телевизия на задължения на първоначалната ищца Ц. Д., квитанции за платени суми за местни данъци за процесния имот за периода 2014 -2022 г., както и застрахователни полици за 2017-2022 г.

Приложени са и документи, удостоверяващи закупувани от отв. М. С. климатик, пералня, вентилаторна ел. печка.

По делото е приета съдебно-икономическа експертиза, вещото лице по която дава заключение, че размерът на необходимата издръжка на Ц. Д. за периода от

01.01.2016 г. до 22.06.2022 г. по статистически данни на НСИ е 31 745,52 лв.

Според експерта, размерът на предоставената издръжка на Ц. Д. за периода от 01.01.2016 г. до 22.06.2022 г. по данни, предоставени и от двете страни е 20 287,64 лв., от които издръжката предоставена само от М. Д. е ** 060,74 лв, в т.ч.:

- разходи за храна – 2 407,27 лв.,
- разходи за лекарства, медикаменти, консумативи и др. медицински услуги – 1 825,60 лв.,
- разходи за вода, ел. енергия, ТЕЦ, кабелна и телефон – 6 304,82 лв.,
- разходи за социален патронаж и Дом „Възраждане“ – 278,05 лв.,
- други разходи, в т. ч. дрехи, бельо, разходи за етажна собственост, рождени дни, пералня и др. – 2 245 лв. (две хиляди двеста четиридесет и пет лева).

Стойността на заплатените от М. Д. грижи, положени за Ц. Д. е 700 лв.

При изслушването му по реда на чл. 200 ГПК вещото лице уточнява, че при изготвяне на експертизата е съобразявало четливите касови бележки, приложени по делото. Записванията в дневника не е отчитало, но е сравнило с касовите бележки и констатирало, че съвпадат. Сумите за телефон били включени общо, както са по фактура.

По делото са приложени и множество медицински документи, относими към здравословното състояние на прехвърлителта Ц. Д., представени и от двете страни.

Страните не спорят, а това се установява и от приложените по делото писмени доказателства, че на 16.02.2022 г. ищцата е била настанена в ДСХ „Възраждане“, където е пребивавала до смъртта си.

Установява се също така, че за периода след юли, 2021 г. С. С. е заплатила 180 лв. за положените за баба й грижи на М. Г., М. С. е заплатила общо 700 лв. на св. Й. П. за грижите за Ц. Д. на два пъти - на 28.08.2021 г. 300 лв. и на 16.09.2021 г. 400 лв., а самата Ц. Д. е заплащала по 140 лв. седмично на св. П. за грижите, считано от 09.08.2021 г. до 15.08.2021 г. и след 21.09.2021 до 16.02.2022 г.

От приложеното удостоверение от ТП на НОИ е видно, че считано от 25.12.2021 г. пенсията на Ц. Д. е била преизчислена на 468.05 лв.

Приложени са и квитанции за платени от Ц. Д. отделни месеци за периода 2019 - 2022 г. услуги към Домашен социален патронаж- Русе.

Не се спори, че номер 08799932317 е бил ползван от починалата прехвърлителка Ц. Д., както и че в жилището й е имало стационарен телефон.

По делото са приложени договор за фиксирани услуги за номер 35982590615 с посочен в него адрес на фиксираната услуга: Русе, ул. „Б. вх. 2 /адресът на процесния апартамент, в който е живяла Ц. Д./ с месечен абонамент 4,99 лв. и договор за мобилни

услуги за номер 359899932317 с месечен абонамент 10,99 лв., и двата сключени от отв. М. Д. с „Теленор България“ ЕАД, както и допълнителни споразумения, съответно от 16.06.2020 г. за мобилния телефон за договорен месечен абонамент 10,99 лв. и от 28.03.2022 г. при месечен абонамент 12,99 лв., както и допълнително споразумение за фиксираната услуга от 16.06.2020 г. при месечен абонамент 4,99 лв.

Предвид така установеното от фактическа страна, съдът достигна до следните правни изводи:

Настоящият съства е сезиран с конститутивен иск с правно основание чл. 87, ал. 3 ЗЗД, предявен от прехвърлителя по договора Ц. Д. С., която след завеждане на исковата молба, на 22.06.2022 г. починала. С Определение № 2397/27.06.2022 г. на РРС, като неин правоприемник, е конституирана С. Б. С. в качеството ѝ на универсален наследник по завещание въз основа на приложено по делото нотариално завещание № 1, том 1, рег. № 1247, дело 282021 г. на Нотарис Иглика Кирилова, с район на действие РРС, вписано в СВ Русе на 17.02.2022 г. под № 3, том 1.

Във връзка със заявеното от страна на ответницата оспорване на материалноправната легитимация на С. С., в частност на действителността на нотариалното завещание, с което тя се легитимира, съдът следва да отбележи следното:

Действително, съгласно ТР № 1 от 27.04.2022 г. по тълкувателно дело № 1 от 2020 г. на ОСГТК на ВКС, съдът е длъжен да се произнесе в мотивите на решението по нищожността на правни сделки или на отделни клаузи от тях, които са от значение за решаване на правния спор, дори и без да е направено възражение от заинтересованата страна, само ако нищожността произтича пряко от съдителя или от събраните по делото доказателства. В мотивите е разяснено още, че съдът е ограничен от диспозитивното начало в гражданския процес и няма правомощия по своя инициатива да изследва служебно всички възможни основания за нищожност, да събира служебно доказателства или да дава указания страните да сочат доказателства. Когато без да е направено възражение за нищожност от страните, по делото са събрани доказателства, от които тя може да се установи, по силата на чл. 235, ал. 2 ГПК, съдът е длъжен да ги обсъди и даде правна квалификация на установените от тях факти.

Нормата на чл. 24, ал. 2 ЗН урежда изискванията за форма на нотариалното завещание - изявяване на волята на завещателя, записване на изявената воля от нотариуса, прочитане на записаното, отбелязване на изпълнените формалности и подписване на завещателния акт от завещателя, свидетелите и нотариуса. Само липсата на някой от тези реквизити на формата води до нищожност на завещателното разпореждане (решение № 88 от 9.07.2018 г. на ВКС по гр. д. № 4176/2017 г., II г. о., ГК).

Завещанието е волева, целенасочена мисловна дейност, която се изявява устно при нотариалното завещание. Изискването на чл. 24, ал. 2 ЗН завещателят да изяви

устно своята воля и нотариусът да я запише така, както е изявена, не означава, че нотариусът следва да запише буквално това, което му диктува завещателят. Нотариусът може да задава въпроси с цел конкретизиране и уточняване на казаното от завещателя, а при написване на завещанието може да прави стилистични поправки, но употребените изрази следва да предават точно смисъла на направените от завещателя разпореждания. Изискването е завещателят устно да изрази волята си, а нотариусът да запише именно тази воля. Регламентирайки формата на нотариалното завещание, законодателят е приел, че извяването на волята на завещателя не е еднократен акт. То е процес, който включва подготвителни действия, пряко насочени към съставянето на документа, материализиращ последната воля на съответното лице относно разпореждане с притежаваното от него имущество. Този процес приключва с прочитане на записаното, отбелязване на изпълнените формалности и подписване на завещателния акт. Последните действия съставляват гаранция и удостоверяват, че нотариусът точно е записал устно изявената пред него и свидетелите воля на завещателя (решение № **5 от 14.02.2019 г. на ВКС по гр. д. № 3188/2017 г., II г. о., ГК).

В този смисъл неоснователно е възражението, че с оглед възрастта на ищцата и здравословното ѝ състояние не би могла да направи изявлението „както и правото ми на иск и всички вземания, които бих получила вследствие на това право“.

Не се установяват пороци в процесното завещание, свързани с подписването му от завещателя, водещи до неговата нищожност.

Съгласно чл. 42, б. „б“ ЗН завещателното разпореждане е нищожно, когато при съставянето на завещанието не са спазени разпоредбите на чл. 24, чл. 25, ал. 1 ЗН.

В случая Ц. Д. е направила завещателното си волеизявление чрез нотариално завещание, което е подписала чрез полагане на отпечатък от десния си палец. Само в хипотеза, при която липсва подпис на завещателя, е необходимо той да укаже причината за това, а нотариусът само да отбележи неговото изявление преди прочитането. В тази хипотеза изявлението на завещателя замества неговия подпис. Настоящият случай не е такъв и в него се касае за завещание, извършено при спазване изискванията на чл. 24, ал. 2 ЗН. Завещанието не е неподписано, напротив – подписано е от завещателя чрез слагане отпечатък от десния палец. Спазено е и изискването за приподписване от двама свидетели, като няма нарушаване и на изискването за тяхната несъвместимост. Неоснователни са възраженията на ответната страна, че по делото имало налични други документи, от същата и близки дати, на които Д. е положила подпис, а не отпечатък от десния си палец. Констатацията на нотариуса не може да бъде изследвана и ревизирана служебно от съда.

В процесното завещание липсва изразен какъвто и да било мотив. Всички възражения за нищожност на завещанието, обосновани с обстоятелството, че мотивът

му противоречи на закона и на добрите нрави, са неоснователни.

Съобразявайки дължимата, съгласно горепосоченото ТР служебна проверка от страна на съда, свидетелските показания на св. П. и св. Б. не са годни да опровергават нотариално удостовереното съдържание на акта.

В обобщение, настоящият състав намира, че процесното нотариално завещание е валидно и е произвело последиците, които законът свързва с него, поради което спорът следва да се разгледа по същество.

Доколкото договорът за прехвърляне на недвижим имот срещу издръжка и гледане е ненаименован, съдържанието на престацията на приобретателя се определя от клаузите на самия договор, от съгласието, постигнато от страните, като в случай, че страните не са уговорили никакви ограничения в обема, се дължат цялата необходима издръжка и всички необходими грижи с оглед жизнените и битови нужди на прехвърлителя и възможностите му да се справя сам – издръжката включва всички разноски за храна, отопление, дрехи, лекарства и пр. без оглед на доходите и имуществото на прехвърлителя, а под грижи се има предвид всичко необходимо за обгрижване на домакинството, здравето и хигиената на прехвърлителя (така решение № 174 от 2.07.2014 г. на ВКС по гр. д. № 7500/20** г., III г. о., ГК, решение № 82 от 5.04.2011 г. на ВКС по гр. д. № ****/2009 г., IV г. о., ГК). Използваната от страните бланкетна формулировка в договора "като й осигури нормален и спокоен живот, такъв какъвто е водила до сега, докато е жива", както и липсата на ограничение в обема на уговорените грижи и издръжка, означават, че ответницата М. С. е поела задължение да полага постоянни грижи, от каквито прехвърлителя се е нуждаел поради напредналата си възраст, както и да й осигурява необходимите средства за живот, лекарства, медицинско обслужване и пр.

При този иск ищецът следва да установи само наличие на валидно облигационно правоотношение, възникнало по силата на договора, каквото в настоящото производство беше доказано.

Съобразно правилата за разпределение на доказателствената тежест ответницата, в качеството ѝ на задължено по договора лице, следва да докаже при условията на главно и пълно доказване, че е изпълнявала поетото задължение за издръжка и гледане в пълния му обем, т. е. в очертаното по-горе съдържание, както и че изпълнението е било постоянно, непосредствено и непрекъснато. Последното следва от характера на договора и интереса на кредитора, с оглед на който същият го е сключил.

В тази връзка, от съвкупния анализ на събраните по делото доказателства, настоящият състав намира, че такова доказване не е проведено.

От всички ангажирани по делото доказателства – писмени и гласни се установява, че до 2021 г. взаимоотношенията между страните са били нормални, а задълженията по договора за издръжка и гледане са били изпълнявани от страна на отв.

С.. Установи се, че въпреки че не са живели в общо домакинство, приобретатЕ.та по договора е полагала необходимите грижи за прехвърлитЕ.та, подпомагана от своите син и дъщеря. Посещавала я е често, носела ѝ приготвяна от нея храна, грижила се е за хигиената в дома ѝ, водила я на медицински прегледи, направила е постъпки и е съдействала за явяването ѝ пред ТЕЛК, за снабдяване с необходимите помощни средства, плащала е дължимите за жилището консумативи, редовно страните са прекарвали заедно празниците, организираща е честването на 90- годишния ѝ юбилей, закупила, респ. предоставила мебели и ел. уреди, нужни за удобството на ищцата и пр. За да достигне до този извод, съдът кредитира незаинтересованите от изхода на спора показания на св. В.- колежка по кантора на ответницата и за част от периода и на ищцата С. С., тъй като са логични, последователни и възпроизвеждащи нейни преки впечатления. Съдът цени и показанията на свидетЕ.та на ответницата Н. К. – личен лекар на Ц. Д., както и тези на св. П. и св. Ц., доколкото макар и заинтересовани от изхода на спора, изнесеното от тях е логически свързано и се подкрепя от показанията на останалите свидетели, а и от писмените доказателства. Представеното по делото пълномощно рег. № 3824/**.04.2016 г. на Нотариус Г. Г., с което Ц. Д. е упълномощила М. С. да я представлява пред ДСП Русе, НОВА МЕД Русе и различни доставчици на комунални услуги също е индичия за полагане на грижи от страна на ответницата. Такава са и сключените от нея договори за мобилни и фиксирани услуги относно ползването от Ц. Д. телефони. Този извод на съда не се опровергава от безспорно установените обстоятелства, че прехвърлитЕ.та Ц. Д. през този период е ползвала социални услуги, в т. ч. социален патронаж. Установи се, че тя се е нуждаела от съобразена със здравословното ѝ състояние храна, която обаче често не харесвала и това е налагало приобретатЕ.та да ѝ носи приготвяна от нея. Ползването на другите социални услуги е било по нейно желание. Действително, тя е живеела сама в процесното жилище, но очевидно независимо от обективното ѝ състояние е държала на своята самостоятелност, доколкото дори и нейната правоприемничка макар да се установила за кратко там, след седмица-две напуснала. Изводът за полагани от приобретатЕ.та по договора грижи и издръжка за периода от сключването му до средата на 2021 г. не се опровергава и от показанията на св. И. Г. М. - професионален домоуправител на ЕС, доколкото същият няма непрекъснати и преки впечатления от живота на Ц. Д.. Останалите разпитани по делото свидетели не изнасят данни за относими към този период факти и обстоятелства, при това такива, които да са лично възприети от тях.

Безспорно се установи също така, че в резултат на конфликта между майка и дъщеря – М. и С. С. взаимоотношенията между прехвърлитЕ.та и приобретатЕ.та в края на 2020 г. започнали да се обтягат, впоследствие в средата на 2021 г. силно се влошили след посещението на ответницата, св. Ц. и сестрата на Ц. в дома ѝ и възникналият тогава конфликт, след който момент Ц. Д. не допускала ответницата да

изпълнява в натура задълженията си. Установи се също така, че през август, 2021 г. тя и синът ѝ св. П. са я посетили, за да вземат килимите за пране и прехвърлитЕ.та изрично се противопоставила на идването на М. в дома ѝ. След този момент нито се твърди, нито се доказва двете да са се срещали и общували лично. Показанията на всички свидетели са еднопосочни за това. Такива са и твърденията в отговора на исковата молба. Доказа се, че през септември, 2021 г. М. С. е заплатила общо 700 лв. на св. П. за полаганите от нея грижи за леля ѝ. След изпратеното обаче заедно с парите до болногледачката писмо до Ц. Д., последната категорично отказвала да приема каквито и да било плащания от страна на приобретатЕ.та за нейни задължения и нужди- такси за ЕС, болногледачи, такси за ДСХ, консумативи, в т. ч. и приготвяна храна, за което по делото има събрани както писмени, така и гласни доказателства.

Доказа се също така, че в периода, в който страните са преустановили контакти, здравословното състояние на прехвърлитЕ.та доста се влошило. От свидетелските показания, а и от писмените доказателства се установи конкретната нужда от грижи, от която тя се е нуждаела, както с оглед напредналата си възраст -91 години, така и с оглед заболяванията си. Доказа се по делото, че през този период е имало необходимост някой да се грижи ежедневно за нея, като тази нужда във времето ставала все по-голяма предвид влошаването на здравословното ѝ състояние, довело и до залежаването ѝ. ПрехвърлитЕ.та ставала все по-безпомощна и зависима за физическото си оцеляване от околните. Установи се, че непосредствените грижи за нея след средата на август, 2021 г. са били полагани от св. П., а след 16.02.2022 г. от персонала в ДСХ. Доказа се, че за всичко необходимо във връзка с обгрижването на Ц. Д. св. П. се обръщала към внучката ѝ С., като по изрично настояване на Д. не давала никаква информация на М. С. за нейното състояние. Установи се, че правоприменикът на прехвърлитЕ.та С. С. е била преимуществено ангажирана с обгрижването на баба си – осигуряване на медицински прегледи, закупуване и контрол на приема на лекарства, оформяне на документи за постъпване в ДСХ и пр., помощ при къпане и обличане, осигуряване на декубитален дюшек, търсене на нов болногледач след заявлението на св. П., че се отказва и пр. Към нея св. П. се обръщала за всеки възникнал в ежедневието на Д. проблем. Тези обстоятелства са безспорно установени по делото от проведеното от страна на ищцата насрещно доказване – показанията на св. П., св. Б., св. П., св. М. и св.К., както и от множество писмени доказателства.

Защитната теза на ответницата е, че за периода след есента на 2021 г., когато настъпил окончателен обрат във взаимоотношенията на страните, продължила да полага грижи за ищцата чрез сина си – св. П.. Действително, установи се, че той е посещавал баба си в почивните си дни, както в дома ѝ, така и в ДСХ. Случвало се е да помага в обгрижването ѝ, когато е бил извикан от св. П.. Купувал е храна по искане на баба си, перилен препарат, които обаче тя му плащала. Случвало се да занесе и нещо, което не му било платено, но това било няколко пъти. В този смисъл съдът цени

показанията на св. П., доколкото тя е незаинтересована от изхода на спора и възпроизвежда лични свои възприятия. Действително, приобретателят по един такъв договор не е длъжен да извършва всички действия по предоставяне на дължимата се издръжка и грижи лично, а може да направи това и чрез трето лице, което не е страна по договора за прехвърляне на недвижим имот срещу задължение за издръжка и гледане. Това е възможно и в случаите, когато в договора липсва изрична уговорка в този смисъл. Третото лице трябва да извършва действията от името и за сметка на приобретателя по договора за прехвърляне на недвижим имот срещу задължение за издръжка и гледане и това трябва да е известно на прехвърлителя. Ако прехвърлителят приеме предложените от третото лице издръжка и грижи приобретателите ще се освободят от задължението си до обема на приетата престация. Настоящият случай обаче не е такъв. Действително, за периода отпреди 2021 г. отв. С. безспорно е била подпомагана от своите две деца в грижите за прехвърлитЕ.та и тези грижи са били приемани от нея в изпълнение на договора, което е доказано по делото. Не така обаче стоят нещата след есента на 2021 г., когато е бил налице отказ от страна на Ц. Д. М. С. да бъде ангажирана по какъвто и да било начин с нейната издръжка и гледане. Не се доказва, че прехвърлитЕ.та е приемала посещенията и помощта на св. П. като изпълнение на процесния договор. Отделно от това, установи се, че полаганите от него грижи в никакъв случай не са покривали изцяло и в пълен обем нуждите на Ц. Д.. Доказа се също така, че за този период отв. М. С. е продължила да плаща битовите сметки на Ц. Д., заплатила е една такса за престоя ѝ в ДСХ, осигурила е кръвна плазма при престоя ѝ в болницата. Установи се обаче, че разходите необходими за издръжката на прехвърлитЕ.та са били значително по –големи и покривани преимуществено лично от нея.

Така, от съвкупната преценка на всички доказателства по делото, съдът приема за установено, че след средата на 2021 г. отв. М. С. е престанала да изпълнява задълженията да осигурява грижи на прехвърлитЕ.та, като частично изпълнявала само задължението си за издръжка, доколкото успяла да направи някои плащания, свързани с нуждите на Ц. Д., които тя по една или друга причина приела. От показанията на разпитаните свидетели може да се направи категоричен извод, че причина за това са влошените отношения между майка и дъщеря – М. и С. С. и липса на съдействие от страна на прехвърлитЕ.та, която изпаднала в конфликт с приобретатЕ.та и започнала да отказва помощ от нея. Само за пълнота, предвид множеството гласни доказателства, ангажирани и от двете страни за това обстоятелство, следва да се отбележи, че за настоящия спор е ирелевантен приносът на настоящата ищца С. С. за настъпилия обрат във взаимоотношенията между страните по договора, в частност дали тя е манипулирала и настройвала баба си срещу майка си.

Липсата на съдействие от страна на кредитора обаче не освобождава длъжника от поетите с договора задължения. Влошеното здравословно състояние на ответницата, за

което по делото са ангажирани доказателства, не е обстоятелство, релевантно да обуслови обективна невъзможност за изпълнение на поетите задължения, нито да доведе до освобождаване от тях.

Ако кредиторът не приема изпълнението без основателна причина за това, той се поставя в забава, което освобождава длъжника от забава, но не и от задължението за изпълнение. В този смисъл съдебната практика е константна, че когато прехвърлителят не оказва такова съдействие, длъжникът има право да трансформира задължението за гледане и издръжка в паричен еквивалент и да го изпълнява чрез заплащане на съответна сума по установения ред. В конкретиката на настоящия казус това не е било направено от отв. С. и последицата от това е виновно неизпълнение на задължението и разваляне на договора.

Задължението за гледане и издръжка по алеаторен договор е неделимо по обем и по периоди. Неизпълнението на задълженията за част от обема на дължимата престация и не за целия период е основание за разваляне на договор изцяло поради неизпълнение. Хипотезата на чл. 87, ал. 4 ЗЗД е неприложима за настоящия случай, тъй като неизпълнената част не е незначителна с оглед интересите на кредитора, предвид възрастта 91-92 години, когато ищцата се е нуждаела от най-интензивни грижи и е имала жизнена необходимост от гледане в последните 9 месеца преди смъртта ѝ.

Поради това и предявеният иск с правно основание чл. 87, ал. 3 ЗЗД се явява основателен.

С оглед въведеното в отговора на исковата молба възражение следва да се даде отговор и на въпроса дали договорът следва да бъде развален изцяло до размера на прехвърлените права от ищеца, или частично – с оглед на полаганите в миналото грижи. За да се отговори на така поставения въпрос, трябва да се очертаят двете възможности за сключване на такъв договор. Когато прехвърлителят е доволен от полаганите за него в миналото грижи и давана издръжка, като същевременно желае да получава такива и за в бъдеще, той може да прехвърли собствеността по два начина – единият е да прехвърли част от имота срещу вече положените грижи, а другата част – срещу грижите, които следва да получи в бъдеще; и вторият начин – да прехвърли изцяло имота срещу миналите и бъдещи грижи, без да се посочват отделните части от него. Когато е избран първият начин, са налице два договора – комутативен и неподлежащ на разваляне поради неизпълнение /досежно полаганите в миналото грижи/ и алеаторен и подлежащ на разваляне при неизпълнение /досежно частта от имота, прехвърлена за бъдещите грижи/. Когато е избран вторият начин обаче, при който страните не са изразявали съгласие относно частите от имота, които се прехвърлят за миналите грижи и относно частите, които се прехвърлят за бъдещите грижи, тогава е налице единен договор, доколкото не може да се предполага, че

прехвърлителят би се съгласил да прехвърли част от имота си срещу положените в миналото грижи и давана издръжка, без да си осигури такива и за в бъдеще. Не е допустимо съдът да определя в този случай каква част е прехвърлена за миналите и каква част – за бъдещите грижи и издръжка. В този случай договорът е единен и при недоказано изпълнение следва да бъде развален изцяло. Така изложените по-горе принципни положения са възприети и в практиката на ВКС. В този смисъл – Решение № 88/16.04.20** г. на ВКС по гр. дело № 528/2012, IV г. о., Опр. № 95/31.01.2011 г. на ВКС по гр. дело № 1140/2010 г., III г.о.; Опр. № 92/28.01.2011 г. на ВКС по гр. дело № 653/2010 г., III г.о. Изложеното по-горе дава основание да се приеме, че следва да се приложи и в настоящия случай. Доколкото в договора, обективиран в нот. акт №128, том 47, дело 9483/30.12.2015 г. на СВ Русе не е определено каква част от имота се прехвърля за миналите грижи и каква част за бъдещите – договорът е алеаторен и има единен характер. Налага се извод, че договорът следва да бъде развален изцяло. Независимо от това, въведеното от ищцата в исковата молба възражение, че отв. С. не е полагала никакви грижи за нея и починалият ѝ съпруг за миналия период, посочен в договора, е и недоказано.

Претенциите с правно основание чл. 55, ал. 1, пр. 3 ЗЗД, вр. чл. 88, ал. 1 ЗДД са предявени при условията на евентуалност - само в случай, че съдът приеме, че сключеният договор за издръжка и гледане следва да бъде развален. При това положение, РОС намира, че следва да се пристъпи към разглеждането им, тъй като е налице необходимото вътрешнопроцесуално условие - уважаването на предявения иск за разваляне на сключения договор.

Договорът за прехвърляне на имот срещу задължение за издръжка и гледане не е за продължително или периодично изпълнение и затова при неговото разваляне има основание за реституция (Тълкувателно решение № 122 от 1.12.1986 г., ОСГК). Развалянето на такъв договор има обратно действие, защото при развалянето настъпва ново правно положение, което задължава страните да върнат това, което са си разменили.

По основателността на претенцията за положени от ищцата М. С. чрез трети лица грижи за Ц. Д. в размер на 700 лв. между страните не съществува спор, а и са налице писмени доказателства, които я подкрепят.

Що се отнася до останалите претенции от страна на ответницата по тях са заявени различни оспорвания, като основното е, че представените по делото множество касови бележки не съдържат данни за потребител и не установяват, че извършените с тях плащания са ставали със средства на ищцата М. С..

По отношение на претенциите за заплатени разходи за битови нужди- ел. енергия, топлоенергия, вода, стационарен и мобилен телефон и кабелна телевизия, в т. ч. и за лекарства и медицински консумативи безспорно се установи по делото, че са

заплащани от ищцата М. С.. Доказателство за това са от една страна приложените от нея касови бонове, фактури и пр., които очевидно са се намирали в нейно държане. Житейски логично и оправдано е този, който физически е платил да държи и разписките срещу това плащане. Отделно от това, налични са и свидетелски показания за това. Физическото плащане на сметките от М. С. на практика не се и оспорва от отв. С. С., а се установява и от показанията на св. В.. Спорно е с чии средства е ставало това. Липсва спор между страните, че пенсията на Ц. Д. е била получавана по банкова сметка и теглена от там от внучката й С. С.. Това се установява и от пълномощното, което Д. й е предоставила и е приложено към доказателствата. Защитната позиция на ответницата по насрещните претенции е, че след тегленето на парите те са предоставяни на Ц. Д. и тя давала на ищцата М. С. пари да плати сметките й. Тези възражения обаче са неоснователни и се опровергават от доказателствата по делото, ценени в тяхната съвкупност. Видно от изготвената по делото СИЕ, приложените от ищцата по насрещните претенции документи, удостоверяват ритмични плащания от нейна страна на битовите сметка на прехвърлитЕ.та след сключване на договора до смъртта й, в т. ч. и за периода след който двете безспорно са преустановили какъвто и да било контакт. За да стигне до този извод съдът съобразява и показанията на св. П. при отчитане на възможната му заинтересованост, но кредитира изнесеното от него, че баба му спестявала пенсията си, респ. не плащала сметките си, а това правела майка му, доколкото то се потвърждава и от показанията на св. В. и изцяло от показанията на свидетЕ.та на насрещната страна Й. П., която изнася данни, че лично Ц. Д. й е споделяла, че М. й плаща сметките. Като кореспондиращи с показанията на св. П. съдът цени и показанията на св. Е. Ц., на която също леля й Ц. споделяла, че М. й плаща сметките.

Поради това, съдът намира за основателни в пълния им претендиран размер насрещните претенции на М. С. за заплащане на 515 лв. за платена кабелна телевизия, 311 лв. за платени разходи за питейна вода, **40 лв. разходи за ел. енергия, 1825 лв. за платени лекарства и медицински консумативи и 2499 лв. за платена топлоенергия, в който размер те са установени и с приетата и неоспорена по делото СИЕ. С оглед възраженията в отговора на исковата молба по насрещния иск следва да се отбележи, че в приетата СИЕ е налице само едно позоваване на вещото лице на сметко-фактури за топлоенергия, а именно за м. март, 2017 г., приложени на л. 644 и л. 645 от делото, за които обаче са налични и касови бонове, удостоверяващи плащането им на л. 643. Що се отнася до приложените касови бонове за платени лекарства, при внимателен прочит на СИЕ се установява, че вещото лице е съобразявало само платената сума в брой по тях, но не и сумата, която се поема от НЗОК. Възраженията в този смисъл са неоснователни.

Претенцията за платени стационарен и мобилен телефон е частично основателна. Видно от изслушването в о. с. з. на 01.06.2023 г. по реда на чл. 200 ГПК, вещото лице

разяснява, че сумите, които са телефон са включени общо, както са по фактури без да прави разбивка. Установява се от приложените касови бележки, че плащанията за периода от 01.01.2016 г. до м. април, 2018 вкл. /платена през май, 2018 г./ са само за ползваните от Ц. Д. комуникационни услуги, което е изрично посочено в тях и възлизат на обща стойност 359,27 лв. За периода м. май, 2018 г. до 28.03.2022 г. общо за стационарния и мобилния телефон на Ц. Д. месечните такси възлизат на 15,98 лв. /4,99 лв.+10,99 лв./, а от април, 2022 г. – 17,98 лв. /4,99 лв.+10,99 лв./, съобразно обсъдените по-горе писмени доказателства. Доколкото липсва спор, че приложените по делото платежни документи за периода след м. май, 2018 г. относно мобилните услуги са общо за телефоните на ищцата и на ответницата, то съдът при отчитане на периодите и размера на мес. такса, след самостоятелни изчисления определя, че платените от М. С. суми за моб. услуги само на Ц. Д. за този период са в общ размер на 449,44 лв. /27 плащания по 15,98 лв. + 1 по 17,98 лв./. Така доказаните по делото разходи, сторени от М. С. за заплащане на стационарен и мобилен телефон на Ц. Д. възлизат общо на 808,71 лв., до който размер претенцията ѝ се явява основателна и уважена, а за горницата над нея до пълния претендиран размер от 1637 лв. следва да бъде отхвърлена като неоснователна.

Що се отнася до претенцията за сторени разходи за закупуване на хранителни продукти и напитки за прехвърлитЕ.та от приобретатЕ.та съдът намира следното: Действително, от представените множество касови бонове не може да установи по категоричен начин нито, че отразеното в тях е било закупувано от М. С., нито че е било с нейни средства и предназначено за Ц. Д.. Съдът обаче намира, че по делото се доказва, че приобретатЕ.та е приготвяла храна и купувала продукти, които често носела на леля си и която въпреки, че била инсулинов диабетик не харесвала доставяната ѝ от социалния патронаж храна и очевидно имала предпочитания към определени храни, които са ѝ били доставяни – в т. ч. сладкиши и газирани напитки. В този смисъл съдът кредитира показанията на незаинтересованата от изхода на спора св. В., както и показанията на св. П., кореспондиращи с нейните и поради това ценени от съда, макар и заинтересовани. Данни за това се съдържат и в показанията на св. Б.. Признания, че прехвърлитЕ.та е пазарувала и носела храна на приобретатЕ.та има и в исковата молба. Съдът съобразява и представените от самата ищца по първоначалния иск касови бележки за сторени разходи за храна от нея /измежду които също за захарни изделия и газирани напитки/, във връзка с предприетото от нея насрещно доказване по иска по чл. 87, ал. 3 ЗЗД, които сочат на закупувани идентични продукти за периода, през който страните по договора са преустановили взаимоотношенията си и за който самата М. С. няма претенции за храна. Отчитайки всичко изложено, настоящият състав намира, че претенцията за заплатени разходи за храна и напитки за Ц. Д. е основателна за сумата от 2000 лв., определена в този размер от съда по реда на чл. 162 ГПК. За горницата над тази сума до пълния предявен размер от 2407 лв. същата следва да бъде

отхвърлена.

Основателността на претенциите обуславя основателност и на акцесорните претенции за заплащане на законна лихва върху присъдените суми, считано от датата на подаване на насрещния иск – 06.06.2022 г.

Относно разноските:

Предвид изхода на спора, представените доказателства и отправените искания М. Д. следва да заплати на С. С. сторените от нея разноски в размер на 310,80 лв., а С. С. следва да заплати на ищцата по насрещните претенции разноски в размер на 934,54 лв., съразмерно на уважената им част.

На основание чл. 83, ал. 2 ГПК ищцата по иска с правно основание чл. 87, ал. 3 ЗЗД е освободена от внасяне на държавна такса. С оглед изхода на спора и на основание чл. 78, ал. 6 ГПК ответницата М. С. следва да бъде осъдена да заплати в полза на съда авансираната от бюджета на съдебната власт сума в размер на 318,28 лв. за държавна такса.

Видно от материалите по делото, оказаната на ищцата Ц. Д., заместена в хода на процеса от правопреемника си С. С. правна защита и съдействие е при условията на чл. 38 от Закона за адвокатурата. Предвид изхода на спора по иска по чл. 87, ал. 3 ЗЗД, в полза на адв. М. Р. следва да се присъди адвокатско възнаграждение съобразно цената на иска, което съдът определя в размер на 3196,24 лв. на основание чл. 38, ал. 2 от ЗАдв, във вр. с чл. 7, ал. 2, т. 4 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

Оказаната на ищцата по насрещните претенции М. С. правна защита и съдействие също е при условията на чл. 38 от Закона за адвокатурата. Предвид изхода на спора по исковете по чл. 55, ал. 1, пр.3, вр. чл. 88, ал. 1 ЗЗД, в полза на адв. Е. М. следва да се присъди адвокатско възнаграждение съобразно цената им, което съдът определя, на основание чл. 38, ал. 2 от ЗАдв, във вр. с чл. 7, ал. 2, т. 1 и т. 2 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения по всеки от обективно съединените претенции, както следва 400 лв., 400 лв., 400 лв., 4**,60 лв., 482,50 лв., 549,9 лв., 400 лв. и 500 лв., или общо 3546 лв. В този смисъл съдът съобразява и трайната практика на ВКС по приложението на чл. 2, ал. 5 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, обективирана в Определение № 146/4.04.2022 г. по ч. т. д. № 358/2022 г. на ВКС, II т. о., Определение № 77/24.02.2022 г. по ч. т. д. № 1692/2021 г. на ВКС, I т. о., Определение № 404/26.10.2020 г., Определение № по ч. гр. д. № 2883/2020 г. на ВКС, IV т. о., Определение № 50473 от 15.12.2022 г. на ВКС по ч. т. д. № 48/2022 г. на ВКС, I т. о. и др.

Съдът намира, че неправилно е събрана дължимата държавна такса по предявените

от страна на М. С. насрещни претенции. С оглед направеното пред ОС Русе уточнение, същата е сезирала съда с 8 обективно съединени претенции, съответно 1500 лв. за топлоенергия, 1000 лв. за полагани грижи, 1000 лв. за платена вода, 1000 лв. за платена ел. енергия, 1000 лв. за платена кабелна телевизия, 500 лв. за платени стационарен и мобилен телефон, 2000 лв. за платени лекарства и 2000 лв. за храна и напитки. По всяка от тях се дължи държ. такса в размер на 4% от цената на иска, но не по-малко от 50 лв., или съответно – 60 лв. + 50 лв. + 50 лв. + 50 лв. + 50 лв. + 50 лв. + 80 лв. + 80 лв., т. е. общо 470 лв. Ищцата е внесла само 400 лв., поради което следва да бъде осъдена да заплати в полза на бюджета на съдебната власт още 70 лв. Отделно от това, при допуснатото от съда увеличение на исковете се дължат допълнително 39,96 лв. + 3,30 лв. + 15,48 лв. + 16,28 лв., или общо 75,02 лв., а са внесени само 50 лв., поради което страната е останала задължена за още 25,02 лв. държавна такса върху увеличените претенции. За правна яснота следва да се отбележи, че държавната такса върху частта от претенциите, производството по които е прекратено поради допуснатото от съда по искане на страната тяхно намаление, не подлежи на връщане, респ. не следва да бъде съобразявана при определяне на държавната такса по предприетото от страната общо изменение на исковете. В обобщение, отв. М. С. следва да бъде осъдена да заплати в полза на ОС Русе допълнително държавна такса в общ размер на 95,02 лв. на основание чл. 77 ГПК.

Мотивиран така, съдът

РЕШИ:

РАЗВАЛЯ по предявения от Ц. Д. С., поч. на 22.06.2022 г. и заместена в хода на процеса от правоприемника си С. Б. С., ЕГН ***** иск с правно основание чл. 87, ал. 3 ЗЗД сключения между Ц. Д. С., ЕГН ***** и М. С. Д., ЕГН ***** договор от 30.12.2015 год., обективиран в нот. акт вх. рег. № 18430/30.12.2015 г., акт № 128, том 47, дело № 9483 на СВ Русе за прехвърляне на собствените на Ц. Д. С. 16/18 ид. части от самостоятелен обект в сграда с идентификатор 63427.2.3949.2.19, с адрес: гр. Р. № **-Б, ет. 7, ап. 5, находящ се в сграда № 2, разположена в поземлен имот с идентификатор 63427.2.3949 с предназначение: жилище, с площ от 51,83 кв. м., с прилежащи части: изба № 30 и 1,75 % ид. части от общите части на сградата, при съседни самостоятелни обекти в сградата: на същия етаж: 63427.2.3949.2.18, 63427.2.3949.2.20, под обекта: 63427.2.3949.2.16, над обекта: няма срещу задължението на М. С. Д. да поеме издръжката и гледането на прехвърлитЕ.та, като й осигури спокоен и нормален живот, какъвто е водила до сега, до края на живота й поради неизпълнение на поетите договорни задължения от М. С. Д..

ОСЪЖДА С. Б. С., ЕГН ***** като правоприемник на Ц. Д. С., поч. на 22.06.2022 г. **ДА ЗАПЛАТИ** на основание чл. 55, ал. 1, пр.3 ЗЗД, вр. чл. 88, ал. 1 ЗЗД

на М. С. Д., ЕГН ***** от гр. Р. **общо 9998,71 лв.** , от които **700 лв.** за платени услуги за грижи, положени от трето лице, **515 лв.** за платена кабелна телевизия, **311 лв.** за платени разходи за питейна вода, ****40 лв.** разходи за ел. енергия, **1825 лв.** за платени лекарства и медицински консумативи, **2499 лв.** за платена топлоенергия, **808,71 лв.** за платени такси за стационарен и мобилен телефон, **2000 лв.** за закупувани храна и напитки, ведно със законната лихва върху главниците, считано от 06.06.2022 г. до окончателното им плащане, както и **934,54 лв.** съдебно-деловодни разноси, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, като **ОТХВЪРЛЯ** иска за заплащане на сумата над 808,71 лв. до пълния предявен размер от 1637 лв. – разходи за платени такси за мобилни услуги и иска за заплащане на разходи за храна и напитки за сумата над 2000 лв. до пълния предявен размер от 2407 лв. като неоснователни.

ОСЪЖДА М. С. Д., ЕГН ***** от гр. Р. да заплати на в полза на бюджета на съдебната власт, по сметка на ОС Русе държавна такса в размер на **393,30 лв.**, от които 318,28 лв. на основание чл. 78, ал. 6 ГПК и 75,02 лв. на основание чл. 77 ГПК

ОСЪЖДА М. С. Д., ЕГН ***** от гр. Р. да заплати на С. Б. С., ЕГН ***** от гр. Р. сумата от **310,80 лв.** съдебно-деловодни разноси, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК.

ОСЪЖДА М. С. Д., ЕГН ***** от гр. Р. да заплати на адв. М. П. Р. АК Русе с адрес на кантората: гр. Р. сумата в размер на **3196,24 лв.**, представляваща адвокатско възнаграждение за безплатно процесуално представителство по делото, на основание чл. 38, ал.2 от Закона за адвокатурата.

ОСЪЖДА С. Б. С., ЕГН ***** от гр. Р. да заплати на адв. Е. М. АК Русе с адрес на кантората: гр. Р. сумата в размер на **3546 лв.**, представляваща адвокатско възнаграждение за безплатно процесуално представителство по делото, на основание чл. 38, ал.2 от Закона за адвокатурата.

Решението подлежи на обжалване в двуседмичен срок от връчването му на страните пред Апелативен съд Велико Търново.

Съдия при Окръжен съд – Русе: _____